

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe un jum. . 12 "
Pe o lună . 2 "

Nrul de Duminecă

pe un an . 4 Cor.
Pentru România și
America . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deák Fereoz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mulțumite publice și Loc de-
schis costă fiecare ștr 20 fil.
Manuscrispte nu se in-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Anul XIV.

NUMĂR POPORAL

Nr. 8

Serbările din Arad.

A doua adunare generală a »Asociației aradane« a fost atât de frumoasă și de înălțătoare ca și cea dintâie. Prin fastul exterior cât și prin cuprinsul ei, ea a fost demnă, impunătoare și variată în diferitele ei manifestații.

În marea sală de solemnități a primăriei pe care autoritățile ne-au pus-o și de data asta la dispoziție cu ospitalitate îndatoritoare, adunarea a întrunit tot ce Aradul și împrejurimile sale are mai ales. Atâta lume întrunită la un loc a dovedit, prin prezența sa, că azi nu numai politica, ci și cultura românească e în stare să adune și să însuflețească pe românii din Arad. Pentru aceia numărul cel mare al celor prezeți e singur un triumf și o garanție a trezirii noastre culturale.

P. S. Sa episcopul I. I. Papp a prezidat adunarea. Prezența P. S. Sale a făcut bună impresie. Ne bucurăm când vedem pe arhierii noștri aici în mijlocul nostru, în fruntea mișcărilor românești. Dorim să i vedem totdeauna în locul acesta și să-i salutăm cu bucurie nefățărită. P. S. Sa episcopul a vorbit pentru »Maiestatea Sa poporul« și s'a închinat în fața acestui suveran în numele căruia trebuie să purtăm cu toții luptele noastre.

Banchetul ne-a adus o serie de discursuri interesante și frumoase. Afară de P. S. Sa a vorbit deputatul Dr. Alexandru Vaida pentru întâia oară în Arad și a fost primit cu dragostea ce se cuvine acestui ales fiu al neamului nostru. Cu același sentiment de dragoste a fost primit și discursul dlui Dr. T. Mihali.

Va rămânea însă veșnic neuitat frumsețea răpitoare a balului nostru costumat. Frumsețea costumului românesc, supt ploaia de raze a becurilor electrice, a răsărit pare că mai strălucită, mai multicoloră și mai mândră ca oricând. A fost un adevărat poem de culori, de forme și de motive românești și a fost poate succesul cel mai vizibil și mai palpabil al zilei pe care a încheiat-o într'un minunat acord de sunete și de culori românești.

Serviciul divin.

Serbările au început cu serviciul divin oficial în catedrala românească. Publicul întreg s'a adunat aici. A oficiat P. S. Sa episcopul I. I. Papp, asistat de o strălucită suită compusă din P. C. Sa părintele Roman Ciorogaru, protopopul Vasilie Beleş și de alți zece preoți. Un tânăr preot, d. Ciblanu, ales pentru parochia Teta (Carăș Severin), a fost hirotonit cu prilejul acesta. Răspunsurile le-a dat frumos corul mixt al »Asociației« dirijat de profesorul Trifon Lugojanu.

După slujbă s'a oficiat un parastas pentru sufletele adormiților membri și binefcători ai »Asociației«.

În palatul primăriei.

Eșind dela biserică lumea se îndreaptă spre palatul primăriei. Afară e o vreme mi-

nunată. Un soare cald de primăvară inundă defileul pompos al bulevardului, dând, și exterior, serbării o notă de seninătate și redeşeptare strălucitoare.

Vasta sală de ședințe a primăriei se umple toată de lumea românească cea mai aleasă și distinsă. Damele așezate pe băncile amfiteatrale formează literalmente o cunună plină de mândre flori. Mai spre fund albesc abatele țaranilor noștri. Au venit mai ales din comuna Socodor. Gale-riile sânt împănate cu tineretul din Arad.

La masă ia loc P. S. Sa episcopul. E un aspect deosebit de înălțător să vezi strălucind crucea românească pe pieptul unui arhieriu în această sală. La dreapta lui se așează P. C. Sa părintele Roman Ciorogaru, vicepreședintele »Asociației« și d-nii Sava Raicu, Ion Moldovan, Virgil Antonescu și Sever Bocu, la stânga P. S. Sale: d-nii Vasile Goldiș directorul, Vasile Micula secretarul »Asociației« și Moise Popovici, toți membrii în comitetul »Asociației«.

Dintre cei prezenți remarc pe d-nii Dr. Nicolae Oncu, Dr. Teodor Mihali, Dr. Alexandru Vaida-Voevod, Dr. Ștefan C. Pop, deputați, protopopii Vasilie Beleş și Cornel Lazăr (Hălmagiu) Gh. Popovici, referent școlar, apoi d-nii Gh. Fier, avocat, (Boroșineu), Petru Truția (Arad), Vasile Papp (Arad), Dr. Ștefan Rozvan (Ilia), Dr. Petruț (Socodor), Petru Stoica cu d-șoara Silvia Stoica (Satu nou), Dr. Ion Nemet, (Arad), Iuliu Herbay (Arad), Axente Secula (Șiria), Dr. Romulus Velici (Arad), Dr. Dionosie Stoica, (Șimleu), Traian Vățian (Arad), Dr. Gh. Popovici (Chișineu), sublocotenentul de vânători din București d. Alecsandru Manolescu, în uniformă românească, Dr. Emil Monția (Șiria), Dr. Gh. Ciuhandu, preoții Liviu Iancu (Zăbrani), Ion Popescu (Măgherat), Morariu și Ignatie Vișoiu (Chelmac), profesorii Dr. Suci, A. Sedeanu, Dr. T. Botiș, Trifu Lugojanu, Lazăr Iacob, învățătorii Pavel Dirlea (Boroșineu), Iosif Moldovan (Arad), Dr. Petru Poruț (Bistrița), Dr. Cornel Iancu, Dr. Iustin Marșeu, Dr. Liviu Tămășdan (Arad), Dr. Valer Mezin (Timișoara), Ștefan Olaru, Nic. Iosif, industriași (Arad), Dr. Ion Garoiu, Purcărea etc. etc.

În sală domnește o atmosferă românească. Graiul românesc a cucerit totul și răsuna acuma ca la el acasă, iar din discursurile rostite cu glasul răspicat se desface pare-că o notă înconștientă de biruință și demnitate în acest loc pe care altădată limba străină îl stăpâna cu desăvârșire. Reprezentantul autorităților, un ofițer de poliție, șade în primele rânduri. Așa el ne amintește unde ne aflăm...

Deschiderea ședinții.

Ședința a fost deschisă prin cuvântarea P. S. Sale episcopului I. I. Papp, pe care-l reproducem aici.

Cuvântarea P. S. Sale episcopului.

Onorată adunare generală,
Doamnelor și Domnilor,

Dat fiind fiecărui neam de oameni dreptul firesc de existență și dezvoltare supt scutul și între marginele legii statului căruia aparține, este natural că acest drept inerent ființii omenești, fiecare neam și fiecare popor să și-l afirme și să și-l poată afirma în limba sa și prin atributele ființii și culturai sale naționale.

Astfel privind lucrul, vom înțelege, de ce bărbații luminați ai neamului nostru din epoca liniștită a anilor 1860, prevăzând cu duhul lor profetic dezvoltarea trebuințelor vieții publice și dându-și seama, că omul este născut spre viață socială și că scopurile ei nu se pot ajunge decât numai prin cultura socială, — care începe cu dezvoltarea conștiinței de sine prin cultivarea limbii și literaturii proprii, — n'au întârziat a da răspuns la »Răsunetul deșeptării«, grupându-se în societăți culturale, cum s'a grupat și fruntașii de pe vremuri ai neamului nostru din această provincă, întemeind asociațiunea noastră și asigurându-i dreptul de existență și dezvoltare spre realizarea scopului prevăzut în statutele ei aprobate de înalta stăpânire.

Când acum ne dăm seama, cât de înapoiată era pe acele vremuri cultura socială a poporului nostru, limba și literatura noastră față cu cultura, limba și literatura celorlalte neamuri, cu cari bunul Dumnezeu ne-a așezat pe acest pământ; când ne dăm seama cât de simțită era o pornire serioasă, care să deștepte poporul la cultură și prin cultură la realizarea scopului vieții sociale publice; când ne mai dăm seama, că pe stindardul asociațiunii s'a gravat dela început cultura națională a poporului român și înaintarea literaturii românești prin cetire și conversare, și când astfel ne dăm seama, că aceasta asociațiune are deviza înarticulată în statutele ei: de a deveni un factor legal al înaintării culturii naționale române, este de înțeles, că ideea de asociațiune a aflat răsunet în inimile poporului nostru și altcum blând dela fire, iubitor de ordine și dornic de mărirea străbunilor săi. Despre buna întâmpinare a ideii de asociațiune servesc deplină dovadă anele acestei instituțiuni, din cari învederează, că întemeierea ei a fost salutată cu bucurie și însuflețire de cătră toate păturile societății românești, a fost sprijinită cu multă căldură de cătră toți fruntașii acestei provincie, de cătră toți bărbații noștri iubitori de cultură și de progres, și de cătră toți bărbații conștii de datorința de-a promova cultura neamului lor.

Acestei însuflețiri și acestui sprijin este a i-se mulțami faptul, că pela anii 1870—1871, deci după 7—8 ani de existență, această asociațiune ajunsese la cel mai bun renume. Adunările ei generale erau ridicate la rangul de adevărate sărbători culturale-naționale, iar roadele binefăcătoare ale existenței și activității ei, începuseră a se resimți chiar și în sînul poporului dela sate, îndeosebi la comunele mai apropiate de sediul ei, la cari începuse a se desvolta gustul de cetire în măsura, că țaranul român conștiu de obârșia și demnitatea sa, își deschidea bucurousa ușa ca să între lumina, și cartea românească o așeza în cel mai de frunte loc al casei sale.

Nu am fi însă sinceri față de noi înșine și cu societatea, dacă nu am recunoaște, că activitatea de decenii a acestei asociațiuni nici pe departe nu a satisfăcut scopurile indicate în statutele ei, dar tot asemenea nu am fi drepti față cu trecutul și prezentul nostru, dacă nu am arăta și cauzele, cari au împiedecat realizarea scopului urmărit, cari cauze se pot reasuma în faptul că: pentru neînțelegerea fraților a suferit mama, pentru certele fiilor a suferit cauza.

Este de notorietate publică, că asociațiunea noastră pe la anul 1875 a fost supusă unui dezastru, a cărui consecință a fost, că din tot activul ei ne-au rămas numai statutele, o mică bibliotecă și analele.

Perdere materială — se înțelege de sine că a provocat o stagnare în mersul afacerilor și în promovarea scopurilor asociațiunii, dar și mai mare și de tot mare a fost pierderea morală, pentru că certele și neînțelegerile izvorite pe tema cauzelor dezastrului pomenit, au sguduit referințele vieții sociale dintre fruntașii conducători de atunci, încât a trebuit să exclamăm cu poetul:

La noi e putred mărul,
Nu-i mod de curățire
Și tot ce se sperează
Sunt simburii din el!

Mureșan.

Și simburii mărului, adică generațiunea ce a urmat la conducere, n'au întârziat a se grupa de sine și a arbora steagul asociațiunii, pentru a ținea viu focul sacru al culturii naționale. Dar considerând, că sguduirea vieții sociale a trecut și în provincie; considerând că numărul celor neangajați nici într-o parte nici în alta, era de tot redus, precum redus era preste tot numărul cărturarilor din centru, este de explicat, că noua grupare n'a putut produce rezultatele pretinse de scopurile asociațiunii, și n'a putut realiza scopul urmărit nici de aceea, pentru că nu dispăruseră încă miazmele dezastrului, a căror infecție ținea departe pe frate de frate în așa măsură, încât era anevoioasă recrutarea membrilor macar în numărul minimal cerut prin statute, pentru ținerea adunărilor generale.

Noua grupare nici atunci nu și-a pierdut speranța în îndreptarea lucrurilor, din contra oamenii ajunși la conducere s'au angajat cu taxe anuale mai mari, numai ca să poată susține la suprafață stindardul acestei instituțiuni culturale.

Precând astfel începuseră a se alina valurile patimilor alimentate de prepotența unora și de micimea de suflet a altora; precând astfel se lucra din răspuțeri pentru închiegarea rândurilor și complanarea diferențelor, am intrat în anul 1884, ale cărui întâmplări au provocat nouă neînțelegeri între conducătorii vieții noastre politice, care iarăși a zguduit pacea și a împiedecat dezvoltarea progresivă a vieții noastre culturale.

Această neînțelegere însă, având caracterul unui val de apă, venit pe neașteptate, ca valul ar fi trecut, dar din neînțelegerile ivite în jurul unei noue instituțiuni culturale, create în 1888, referințele vieții sociale s'au înăsprit în așa măsură, încât urmările lor nu numai nu au fost priincioase nici uneia, din contră a înapoiat mersul ambelor acestor instituțiuni.

Țin de prisos să mai ating și alte momente, cari și de atunci au mai produs accente disonante în viața noastră socială de aici, pentru că dacă în calitatea mea de pre-

ședinte al acestei onorate adunări generale, am atins și cele de mai sus, am făcut-o aceasta din respectul datorit generațiunii, care și între astfel de împrejurări grele a ținut la suprafață steagul asociațiunii, dând din an în an tot mai mare impuls vieții ei și scopurilor ei; am atins cele de sus pentru aceea, pentru că și generațiunea de acum și posteritatea să poată judeca în deplină cunoștință de cauză, dacă la noi și la activitatea noavelor grupări, ce s'au perândat la conducerea acestei asociațiuni în timpul dela 1875 în coaci, s'ar putea aplica măcar și numai admonițiunea bardului dela Mircești:

Voi ce stați în adormire,
Voi ce stați în nemișcare!

deci cu atât mai puțin vre-o împutare, că asociațiunea noastră doarme și încă somnul de moarte.

Subliniez acestea pentru aceia, cari nu cruță nici chiar instituțiunile culturale de judecățile lor meșteșugite cu ușorătate și în totală necunoștință de cauză, pentru că oricine s'a interesat de adevărata cauză, care a împiedecat dezvoltarea naturală a acestei instituțiuni, a putut să afle și să înțeleagă că: »*inter arma silent musae.*«

Onorată adunare generală,
Doamnelor și Domnilor,

Intre zilele mari și însemnate din viața unui neam, iubitor de ordine și de progres; între momentele de înălțare sufletească a unui popor conștiu de sine și de drepturile sale, de chemarea și destinațiunea sa, s'au numărat și cu tot dreptul au să se numere și în viitor toate momentele dedicate cultivării ființei și individualității sale, deci cu atât mai vârtos zilele consfințite promovării limbei și literaturii proprii și prin aceasta a culturii sale naționale.

O asemenea zi mare și însemnată, o asemenea zi de bucurie este și pentru viața noastră socială ziua de astăzi, în care ne-am întrunit în adunarea generală a Asociațiunii noastre aradane, pentru a lua cunoștință de mersul și starea afacerilor acestei instituțiuni culturale-naționale și a îndeplini alte agende impuse prin statutele ei, deci fiind vorba de o instituțiune culturală a neamului nostru, am primit cu bucurie onoarea de președinte ce mi s'a oferit și ca atare V'am poftit la această ședință, nu numai pentru ca să mă bucur împreună cu Domniile Voastre și cu toți acei fii ai neamului, cari în această adunare văd, împreună cu mine, garanța unei consolidări de conlucrare armonică întru promovarea scopului determinat în statutele pe baze cărora ne-am întrunit, ci V'am convocat și m'amprezintat la această ședință și pentru aceea, ca prin prezința și conlucrarea mea, să consfințesc noul impuls ce s'a dat vieții acestei asociațiuni în anii din urmă, prin ce s'a pus începutul unei ere de muncă liniștită supt egida bune înțelegeri astfel, că ziua de astăzi o putem numi ziua botezului renașterii Asociațiunii aradane, ziua când această instituțiune a ajuns la pământul făgăduinței.

Cât de însemnată este această zi pentru neamul nostru și pentru noi cei din provincia Aradului, o dovedește însăși venirea Domniilor Voastre, domnilor și doamnelor, din apropiere și din depărtare, participarea în număr așa de însemnat, și deosebi veșmântul bucuriei trupești și și sufletești, ce ați îmbrăcat cu toții, dând întrunirii noastre

prin aceasta timbrul cuvenit de *sărbătoare culturală-națională română.*

Dar tocmai că prăznuim o atare sărbătoare mai rară a vieții noastre sociale publice, în care plugarul în tocmai ca și ministrul își poate manifesta direct voința și dorința sa întru promovarea scopului urmărit, ne vom împlini numai o datorință creștinească și vom da probe vădite că suntem descendenții unui popor cu drept de existență și afirmare, că sântem un neam de ordine și recunoscători față de bărbații, cari au muncit pentru binele comun, — dacă și din acest loc vom da expresiune — cum am dat și în sfânta biserică, — devotamentului și recunoștinței noastre față cu memoria acelor apostoli ai deșteptării și anteluptători ai culturii neamului nostru, cari cu mintea lor luminată au făcut planul și din prisosul dragostei lor de neam au clădit această fortăreață, între zidurile căreia, nu numai putem ocroti cultura noastră socială, dar îi putem da și dezvoltare liberă astfel, că prin o activitate bine determinată și cu sprijinul celor chemați, putem împăca măcar o parte din multele trebuințe ale vieții poporului nostru, trebuințe, cari reclamă din zi în zi tot mai tare sprijinul tuturor factorilor vieții noastre publice și astfel și a Asociațiunii noastre, chemată și ea a fi factor viu al înaintării culturii naționale române.

Tocmai de aceea, auzind răsunetul ce ați dat invitării mele, văzându-Vă grupați supt acest steag pentru a lucra cu inima veselă la mărețul scop al deșteptării neamului român prin cultura sa, și prin aceasta ai deschide calea la mai bună stare materială și la cinstea ce i-se cuvine între neamurile cu cari bunul Dumnezeu ne-a așezat pe acest pământ, Vă mulțămesc din inimă pentru această interesare adecuată nobilelor intențiuni și nizuințe ale poporului nostru, și de aceea dacă acum ne vom da seama de aceste trebuințe atât de arzătoare; dacă ne dăm seama că concetățenii noștri din Arad au diferite reuniuni, instituțiuni și alte grupări în număr de peste 50, și toate și urmează calea și satisfac scopurile lor; și dacă ne dăm seama și de aceea, că abia mai poate exista vre-o instituțiune în lume, care pe lângă o taxă modertă de 4 Cor, se asigure membrilor ei așa drepturi, cum asigură asociațiunea noastră aradană membrilor ei, mă cred în drept a da expresiune speranței, că nu va mai rămânea în viitor inteligent, cărțurariu, ori plugar, preot și și învățător, meseriaș și industriaș român, care să nu dorească și să nu grăbească a se înrola supt steagul asociațiunii noastre pentru realizarea scopurilor ei statute și atât de salutare.

Și tocmai după cele petrecute, sânt convins, că lumea din afară așteaptă și cu tot dreptul, să continuăm cu stăruințele pentru a ajunge să dovedim că *Asociațiunea din Arad dacă n'a avut viață, are acum și va avea; dacă n'a fost, este acum și va fi.*

Timpul de lucru este priincios, deci: *Sus să avem inimile!*

Cu acestea am onoare a declara ședința adunării generale a Asociațiunii noastre aradane convocată pe ziua de astăzi de deschisă.

D. Vasile Goldiș

Directorul »Asociației« d. Goldiș a vorbit după P. S. Sa, spunând următoarele:

*Ilustrisime domnule președinte,
Onorată adunare generală,*

Tot mai mult se aud între noi, tot mai tare se subliniază în publicistica română cuvintele: **prin noi însine.**

Cuvintele acestea indică revenirea obștelor românești la calea, care singură este ducătoare la progres și la potențarea condițiilor prielnice fericirii și măririi pământestii a indivizilor și a popoarelor.

Cuvintele acestea cuprind un mare adevăr. Ele exprimă legea evoluției firești în dezvoltarea omenirii. Prin noi însine va să zică principiul, că în lumea aceasta orice organism viu nu are altă viață și altă valoare, decât numai aceea, pe care lo dau condițiile proprii de viață, cuprinse în lasuși acel organism.

Cercetările științifice referitoare la selecțiunea organismelor vii ca rezultat a luptei pentru existență confirmă cu siguranță matematică aserțiunea istoriei materialiste, că situațiunea popoarelor este produsul condițiilor de viață cuprinse în însuși organismul indivizilor din care se compune fiecare popor. Exigențele imperative ale lăbului pământesc în cale evolutivă selecționează condițiile prielnice aceluiași trai întărindu-le pe acestea și înăturând încetul cu încetul pe cele neprielnice.

Astfel lupta pentru existență este singura Maiestate, care distribue cu deplină dreptate titlurile de nobleță între neamurile lumii. Cel ce trăiește și stăpânește, este vrednic de trai și de stăpânire în puterea superiorității condițiilor de viață cuprinse în ființa sa, iar cel ce tânjește și e altora slujitor, vrednic este de soarta sa în puterea slăbiciunilor ființei sale.

Și dacă adevărul acesta recunoscut acum de toată lumea e dureros pentru sufletele aburate de sentimente umaniste, dacă acest adevăr dărimă cetatea teoriilor frumoase despre inevitabila învingere a unei dreptăți formulate prin silogizmele filozofiei transcendente, despre un oarecare prieten geniu ocrotitor al popoarelor și despre prevedința, ce ar sta pază neadormită întru apărarea nepulincioșilor muritori, în schimb acest adevăr deșteaptă pe cei ce voiesc să vadă, înstrăduzându-se pe cei ce voiesc să învețe și întocmai după cum a întemeiat sistemele nemșcătoare pentru nobilitatea raselor de animale și după muncă de Sisif a produs spre marea noastră ultimire trandafirul negru, tot astfel acest adevăr e potrivit a ne indica mijloacele, prin care să ne scăpăm de supt stăpânirea oarbă a puterilor fizice ale firii și în mod conștient să producem în ființa noastră condițiile prielnice exigențelor lăbului pământesc, ca neam deosebit între neamurile lumii.

Aleșișii poporului, în schimb, pentru că pe scara sprijinită de brațele muncitoare ale poporului lor au ajuns pe o spiță superioară, au datoriat să se achite față de acest popor prin luminarea lui asupra mijloacelor, cari sânt potrivite pentru asigurarea traiului său, pentru întemeierea fericirii sale pământestii.

În lupta pentru existență între neamurile lumii, folosindu-ne de rezultatele științelor sociale trebuie să luminăm poporul nostru asupra marelui adevăr, că omul nu are dușman mai mare, decât pe sine însuși, că nimeni nu ne poate asigura o viață mai ușoară și mai vrednică de scânteia divină din sufletul omenesc, decât iarăși noi însine.

Ca să se audă până în cea de pe urmă colibă a satelor noastre românești, trebuie să rostim cu lărie adevărul, că a trecut vremea brutalității, când cineva cu pumnul a putut să-și facă loc de cinste între semenii săi. A sosit vremea muncii folositoare și tot mai mult ne apropiem de lumea frumoasă, unde chiar numai această muncă va fi măsurătoarea fericirii individuale a fiecărui viețuitor, unde fiecare om se va putea feri în măsura muncii sale, pe care o va presta spre întemeierea binelui obștesc.

Să ne pregătim de cu vreme pentru lumea, ce va să vie și după ce fără îndoială lumea aceasta va fi lumea muncitorilor, să ne facem cu toții muncitori și să ne îmbrăcăm cu zalele tari ale trezviei, ale muncii neobosite, ale cruțării, ale sănătății, ale moralității.

Vrem să fim mai presus decât alții? Să fim mai treji decât alții, să învățăm mai mult decât alții, să fim cu moravuri mai bune decât alții. În ast chip fără îndoială ne vom preamări.

Vrem să fim mai bogați, decât alții? Să muncim mai mult, decât alții și să cruțăm mai mult, decât alții, și veți vedea, că nu este putere lumească, care să împiedece, ca palatele orașelor să fie stăpânite de voi și câmpiile binecuvântate de căldura roditoare a soarelui să-și verse belșugurile sale în hămbarale voastre.

Omul se înalță prin vredniciile sale, dar, — oricât de vrednic ar fi, — nu are rost decât în societatea semenilor săi și fineța fiecărui pământean este un mic atom din întregimea soților săi de aceeaș soartă, de neamuri făuritoare.

Nu este om fără să aparțină vreunui popor și soarta individuală a fiecăruia e strâns legată de soarta poporului său. Nu este axiomă teoretică, ci este adevăr materialist aserțiunea, că fiecare individ binele său propriu îl făurește în măsura, în care contribuie cu puterile sale la întemeierea binelui obștesc al neamului său și vredniciile fiecărui individ se răsplătesc în raport cu situațiunea generală a poporului său!

Multe poate să isprăvească hărnicia omului, dar sânt considerațiuni ale propășirii individuale și ale fericirii pământestii, pe cari numai mulți împreună le pot asigura. Cu cât un popor este mai luminat asupra condițiilor sale de viață, cu atât este mai dispus a jertfi o parte din munca sa pentru asigurarea condițiilor indispensabile fericirii sale obștesci.

O simte aceasta și poporul românesc, o exprimă cuvintele poetului:

Unde-i unul, nu-l putere
La nevoi și la durere.
Unde-s doi, puterea crește
Și dușmanul nu sporește.

Când vom ajunge, ca fiecare român să fie în mod conștient pătruns de acest adevăr, când va sosit timpul, ca fiecare membru al acestui popor, dela vâdnică până la opincă să jertfească o părticică din activitatea sa și din rodul muncii sale pentru interesele obștesci ale neamului, atunci poporul românesc a scăpat din sclăvia întunericului și din robia grea a sărăciei. Atunci a sosit vremea mântuirii prin noi însine.

Activitatea Asociațiunii culturale din Arad pentru acest mare ideal să fie în ceas bun.

Aplauze îndelungate au acoperit cuvintele dlui Goldiș. O doamnă i a întins o mare floare de crin.

Reprezentantul »Asociațiunii Transilvane«

Părintele Cornel Lazăr protopopul Hălmașului a vorbit în numele »Asociației »Transilvane« :

*Preasfințite Părinte,
Ilustrisime dle Președinte,
Doamnelor și Domnilor,*

Din încredințarea și în numele »Astrei« asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român din Transilvania, am onoarea să saluta adunarea generală a »asociațiunii naționale aradane«.

»Nu suferi nici o îndoială că fundamentul în-tăi al înfloririi fiecărui stat este cultivarea morală și luminarea poporului și bunăstarea lui de acestea se condiționează« a zis marele Andrei Br. de Șaguna fondatorul și primul președinte al Astrei

Lucrarea începută de biserica noastră națională, a luminării și cultivării poporului nostru a continuat o și o continuă azi pe teren mai vast asociațiunile culturale, cari s'au înființat în timpul libertății popoarelor și a redeșteptării noastre naționale în anii 1861 desfășurată steagul culturii naționale »Astra« înființată cu multă muncă și jertfă de marele Mitropolit Andrei Br. de Șaguna cu fericitul Alex. Sterca Suluț.

Aproape în acelaș timp în 1862 fericitul Episcop al Aradului Procopie Ivacicovici cu inteligența fruntașă din Arad de atunci însufiețit de primul pas arătat de aradani stăruiește pentru înființarea Asociațiunii culturale aradane, care după multă luptă și jertfă primind aprobarea statutelor sale dela înaltul guvern al țării în 1868 Sept 15. și-a început în aceste părți activitatea binefăcătoare.

De aceeași intențiuni însufiețite și pătrunse »Asociațiunea culturală aradană« a început a dezvoltă încă în 1868 o activitate deși modestă dar cu multă voință și zel până la 1870 când în urma unei derute s'a lăncezit, ba a încetat chiar

activitatea ei ne dând semne de viață mult timp.

Dar iată că în 1907, mulțumită bărbăților vrednici ai noștri din aceste părți relinve ca din cenușe, și supt prezidenția P. S. Sale dlui Ep. diec. Ioan I. Papp, a viceprezidenților Dr. Nicolae Oncu și P. C. S. Roman Clorogar, și supt conducerea vrednicilor direct. Vasile Goldiș și Dr. Ștefan C. Pop a început a dezvoltă o activitate mai sănătoasă.

Astfel Asociațiunea aradană pentru aceste părți devine și este în mic ceace este »Astra« pentru părțile Ardelene răspânditoare a culturii și a luminării poporului, și astfel conducătoare la fericire.

Oricât de modestă ar fi însă activitatea acestei asociațiuni culturale sora ei mai mare »Astra« privește cu drag la ea și o îndeamnă la o activitate vastă și intensivă ca și ea să devină astfel o societate puternică pentru luminarea în straturile mari ale poporului român din aceste părți, o societate a cărei activitate să aducă roduri îmbelșugate pentru cultivarea graiului românesc, a portului național, popularizarea științei și a literaturii și pentru creșterea sentimentelor bune.

Avem cele mai bune nădejdi, că asociațiunea aradană prin jertfe, prin o lucrare statornică și intensivă va putea să lege de sine cu lanțul puternic al culturii naționale, poporul nostru din aceste părți și va putea face din el o cetate tare care să fie în stare a rezista la orice atac.

»Nu vor trece multe decenii când poporul român va fi regenerat și întărit cu puteri intelectuale, industriale și materiale pentru că este setos după cultură și luminare, iar membrii asociațiunii nu vor evita nici un sacrificiu, ce ar condiționa un viitor mai fericit și propășirea națională...« a profetizat marele arhiepiscop Andrei Baron de Șaguna în vorbirea sa de deschidere a adunării generale a Astrei ținute în Brașov la 16 Iulie 1862.

Ca să putem vedea această profecție realizată în curând și la noi, să lucrăm cu toții și în aceste părți în jurul asociațiunii aradane, căci astfel vom împlini numai o datorie către noi însine, și vom da dovezi că sântem un popor conștient de sine și vrednic de viață. Înainte dar supt stindardul desfășurat la lumină și la cultură prin muncă și jertfă — și astfel la fericire.

Doresc izbândă glorioasă asociațiunii culturale aradane și felicit adunarea generală, vrednicii regeneratori și conducătorii ei actuali!

Dr. Nicolae Oncu.

D. Dr. Nicolae Oncu, reprezentantul societății pentru fond de teatru, a rostit următoarea cuvântare :

Onorată adunare generală,

Am o însărcinare, pe cât de fericită, pe atât de plăcută pentru mine.

Însărcinarea să reprezint la această ocaziune festivă, și să vă împărtășesc salutul cordial din partea »Societății pentru fondul de teatru român«.

Da. Am nespusa bucurie să vă aduc acest călduros salut dela frați la frați, dela surori la surori, cari cu toții una simțesc; de un sfânt ideal sânt animați, și cu toții în jurul unui steag se grupează și pentru a lui cinste și glorie muncesc.

Acest ideal este pe acest steag scris :

Limba și cultura națională.

Deosebit este veselă Societatea fondului de teatru, când vede tot zorul și toate năzuințele frumoase ce le depune Societatea națională din Arad, ca să-și recupe locul ce i-se cuvine în rândul surorilor sale culturale, și când vede hotărîrea sa fermă de a porni din nou pe calea progresului după o stagnare atât de dureroasă din trecut.

Această pornire, aceste nouă îndemnuri și năzuințe ne sânt nouă tuturor o nouă garanție de succes în viața noastră culturală a Asociației noastre.

Pentru aceste succese, pentru izbândă completă a Societății dv., făcând noi cele mai calde urări, în numele Societății fondului de teatru vă salut încă odată și vă zic :

Societatea noastră aradană vivat, creșcă, floreat. Să trăiască, să crească și să înflorească!

Discursul de mulțămintă al episcopului.

După aceste cuvântări P. S. Sa a mulțămint reprezentanților celor două societăți culturale cari, surori mai bătrâne și mai bine

situat, au prilejit o bucurie sori mai mici și mai sărace și adesea vorbite de rău, trimițându-și reprezentanții la această serbare. Sântem conștienți, a zis P. S. Sa, de rolul ce avem aci și ne silim să ocupăm întreg locul pe care l-a avut și i-se cuvine.

Rapoartele.

Au urmat rapoartele. D. Vasile Micula, secretarul Asociației, dă citire raportului general care, bogat și plin de date, oglindește activitatea »Asociației«.

Din raportul casierului Virgil Antonescu reiese că averea societății a crescut anul trecut cu 3321 cor. 53 fil. și se ridică acum în total la suma de 22.775 cor. 27 fil., un progres destul de îmbucurător.

Măine vom publica rapoartele acestea pe larg. Se alege apoi o comisiune pentru înscrisura membrilor compusă din d-nii St. C. Pop, Virgil Antonescu și Ioșif Moldovanu.

Conferința d-lui I. Montani despre Ion Creangă.

Pretutindeni unde recunoștința urmașilor a aprins o făclie de admirație pentru operele lui Creangă, aniversara a 20-a a morții lui a fost serbată cu evlavie. Amintește serbările dela Târgul-Neamțului și excursia scriitorilor români supt conducerea d-lui Sadoveanu, în «țara fagilor», în Bucovina, unde s'a făcut la Câmpulung, Suceava și Cernăuți o frumoasă propagandă pentru poveștile lui Creangă. Creangă a fost prietenul cel mai intim al lui Eminescu. Ei sunt dioscarii epocii de renaștere a literelor române. Aniversara a 20-a a morții lui Eminescu s'a serbat și la noi în Ardeal. Față cu amintirea lui Creangă, societatea noastră își împlinesc datoria întâia oră azi, încadrând comemorarea lui în adunarea generală a Asociației aradane. Conferențiarul face apoi o schiță biografică a lui Creangă. Povestește prietenia lui cu Eminescu. Amândoi erau însuflețiți de aceleași aspirații naționale. Eminescu, poetul filosof, care asimilase cele mai vaste sisteme de filosofie, a avut pentru «țaranul» Creangă o simpatie caldă căci sufletul fiecăruia din ei — oricât de paradoxală s'ar părea afirmația — sintetiza aceleași calități generale și specifice ale sufletului românesc. Dar până când răsrante prin gândirea inobilată de cunoștinți superioare a lui Eminescu, aceste note generale și specific românești apar în culori mai palide și mai nedefinite, — gândirea lui Creangă le resfrânge genuine, curate.

Creangă în cercul literar Junimea. Conferențiarul citează un duos pasaj dintr'un articol recent scris de dl Sadoveanu în *Cumpăna*. Citează apoi pasagi referitoare din «Amintirile» d-lui Panu.

Conferențiarul înșiră apoi operele lui Creangă, pe biografii lui, amintind și traducerea d-nei Mite Kremnitz din *Rumänische Märchen*. Creangă e poate singurul autor al nostru necontestat din nici o parte. Citează și compară cu Creangă pe toți adunătorii de basme, de dinainte și după intrarea lui Creangă la Junimea. Poveștile lui Creangă sunt lipsite de artificialitatea colecțiilor de povești. Creangă a vorbit o singură limbă: dulcea lui limbă moldovenească, care e cea mai bogată în imagini și expresii plastice. Creangă n'a ieșit nici odată de supt cerul de-o duiosie nesfârșită al Moldovei. Spuza lui de învățătură din seminarii nu i-a înmăsurat calitățile de povestitor dela țară.

Creangă e superior în geniul său tuturor povestitorilor din literaturile străine. Singur poetul danez Andersen se apropie prin bogăția fantasiei, prin plasticitatea tablourilor și umorul său exuberant de I. Creangă. În structura poveștilor lui se resimte totuși cultura lui universală ce și-a câștigat-o în lungile sale călătorii.

Plăsmuirile lui Creangă reflectă aceleași caracteristici ca și poveștile din popor: aproape toate sânt alegorii de idei morale; sânt pline de cugetări înțelepte; eroii sânt stăpâniți de ideea și simțământul dreptății și au credința în triumful binelui.

Conferențiarul relevă apoi bogatul material folcloric din poveștile lui Creangă. Arată însemnătatea lor din punct de vedere limbistic și literar. Citează pasaje din «Harap Alb». Umorul lui Creangă.

Operele lui Creangă se găesc mai la toate librăriile românești, în ediții ieftine, și conferențiarul — de încheiere — face un apel călduros pentru răspândirea acestor opere, cari sânt o podoabă a literaturii românești.

Inchiderea ședinții.

P. S. Sa episcopul anunță că o telegramă de felicitare a sosit dela »Revista Preoților« din Timișoara.

În sfârșit P. S. Sa mulțamește în mod sincer primăriei orașului Arad pentru că a avut buna voință să puie sala la dispoziția »Asociației«.

Apoi P. S. Sa ridică ședința, anunțând ședința a doua pe mâine, la orele 10 a. m., în sala seminarului.

Banchetul.

La ora 1 s'a început banchetul în sala mare dela Crucea albă. Sânt vre-o sută trei-zece de tațamuri. La masa principală șade P. S. Sa episcopul între dnii Dr. T. Mihali și Roman Ciogariu. Sânt dame multe. La o masă ocupă loc țaranii noștri atât de simpatici. O muzică bună ne distrează cu arii românești.

Cel dintâi vorbește P. S. Sa episcopul I. I. Papp ridicând tradiționalul toast pentru M. Sa împăratul. Între virtuțile poporului nostru, zice, a strălucit totdeauna ca soarele alipirea neclătită cătră tron și patrie. La această sărbătoare națională culturală la care ne-am adunat aici, se cuvine să ne manifestăm această virtute, acest înalt sentiment. Ridică paharul pentru M. Sa împăratul. Cuvântarea P. S. Sa a fost ascultată în picioare și subliniată de aplauze.

Muzica intonează »Horea bea la crâșmă-n deal«.

Conținând aplauzele se ridică P. P. Sa părintele R. Clorogaru:

Există o împărăție — spune d-sa — fără hotar. În împărăția aceasta nu există nici dreptul moștenirii nici dreptul pumnului ci frumosul cu bunul, adevărul cu dragos'ea, libertatea cu iubire, stau la masă, torcând firele de aur ale fericirii și mai mare este în aceasta împărăție acela care s'a înălțat mai sus cu gândirea în sferile luminilor sufletești, cari constituiesc cultura, supremă expresiune a perfecțiunii omenești. Împărăția aceasta a culturii este a tuturor, au deci toate popoarele împărăția lor, mai mare decât împărățiile politice. Soarta popoarelor nu o determină astăzi nici hotarele, nici numărul, nici statul lor, ci cultura lor.

Un copil și-o copilă din aceasta împărăție s'au logodit, ca să întemeieze o casă, un cămin al culturii românești și »păstorul cel bun care aude glasul oilor sale« a venit să binecuvinteze logodna. Copilul este Asociația aradană și copila Reuniunea femeilor din Arad, iar preotul e P. S. Sa d. episcop Ioan Papp. Nuntași sântem noi și în jurul nostru întreg neamul românesc cu gândul la timpurile legendare, când preotul era logosul, cuvântul prin care toate s'au făcut din câte s'au făcut la noi, s'au cu privire la tabloul care renoește tradițiile trecutului.

A purta coroana este o cinste, a trăi în inima poporului este o fericire. Cel ce și-a ales această cale a fericirii, P. S. d. episcop Ioan Papp și președinte al Asociației aradane, să trăiască la mulți ani. (Aplauze călduroase).

D. Ștefan Pop, deputat în camera ungară, constată că glasul Asociației noastre n'a răsunat în pustiu, ci a găsit ecou în toate unghiurile locuite de români.

La debilul glas al Asociației noastre, care abia acum a ieșit din culcușul ei de cenușă la lumina lumii, ați alergat din toate părțile spre a-i întinde o mână de ajutor. Bine ați venit! Porniți în calea ei lungă spre ținta ce urmărește, Asociația noastră primește cu bucurie indemnul cald ce-i vine din partea surorii ei mai în etate, Asociația transilvăneană. Mulțamește reprezentantului Aștrei din Sibiu pentru salutul călduros pe care i l'a adus. Mulțamește apoi dlor Teodor Mihali, Vaida-Voevod și N. Șerban, cari au venit să facă prin prezența lor dovada solidarității năzuințelor noastre culturale. Salută pe toți oaspeții și îndeosebi

pe d. Alexandru Manolescu, suplocotement în armata română, reprezentantul fraților noștri din România. (Vil ovații).

D. N. Mihulin, profesor, salută pe reprezentanții primăriei și mulțamește pentru bunăvoința ce ne a manifestat primarul punându-ne la dispoziție sala principală a primăriei.

D. T. Mihali, președintele partidului parlamentar al naționalităților, spune că a venit cu plăcere la Arad. Tot ce a văzut aici ca și în celelalte centre românești dovedește că intelectualii români sânt pătrunși de conștiința datoriei lor. Adevărat că mai sânt încă unele locuri unde interesul pentru starea culturală a poporului nostru n'a încolțit încă în suflete, locurile aceste sânt însă puține și să sperăm că avântul va încolți și aici pentru luminoasa țintă ce urmăresc toți românii dornici de înălțarea culturală a poporului. — Cultura e arma pe care nu ne vor putea o smulge dușmanii decât în clipa cea din urmă a apărării noastre. Cultura e o armă cu două tășuri. Să întrebuițăm un tăiuș al ei contra dușmanilor. Cultura adevărată e însă cultura sufletului. Cultura sufletului ne va feri de greșeli și ne va face mai iertători și față cu cei ce greșesc. Greșelile trebuiesc muștrate cu iubire, ca să nu închidem calea îndreptării pentru cei ce le au făcut. În silințele noastre pentru cultura sufletească damelor române le revine un rol determinat. Închiră pentru doamnele române. (Aplauze).

Părintele protopop Cornel Lazar spune că prin cultură vom ajunge la fericire. Intențitatea culturii unui popor e măsura sprijinului obștei. Urează Asociației să ajungă mireasă bogată, cu zestre mare, — mireasă a poporului românesc. Închină pentru conducătorii Asociației.

D. deputat în camera ungară, președintele Asociației, V. Goldiș, într'un prea frumos și avântat toast închină pentru presă. Presa noastră nu trebuie preamărită, căci activitatea ei — la înălțimea datoriei ce împlinesc — o preamărește îndeajuns. Presa e cea mai mare putere a noastră. Dacă neamul nostru are azi conducători recunoscuți, meritul e al presei. Noi toți datorim prestigiul nostru de conducători presei. Presa e arma noastră cea mai efectivă. Presa e fanfara care ne vestește biruința și țrește cu vraja ei masele mari ale poporului — tot înainte. E trîmbița de bătaie. Când sgomotul luptei pe viață și moarte va îneca strigătele de comandă ale conducătorilor, glasul presei se va auzi și atunci, și ea va da ultimul avânt luptelor noastre. Sântem mândri de presa noastră și de succesele ei. Închină pentru reprezentanții presei. (Aplauze. Reprezentantul presei își ciocnesc paharele cu paharul domnului Goldiș).

D. D. Stoica, redactorul »Gazetei de Duminecă«, relevă cu satisfacție, că presei i-se dă astăzi la toate manifestațiile vieții noastre cinstea cuvenită. Sprijinită de obștea românească în mod conștient, presa va atinge un nivel din ce în ce mai înalt. Mulțamește dlui Goldiș pentru sentimentele ce arată presei și închină pentru sprijinitorii zărelor românești.

Vaida-Voevod, deputat în camera ungară, vorbește foarte frumos despre rostul mișcărilor culturale de prin aceste locuri. Vedem azi în fruntea acestei adunări cultura e un prelat român, care a găsit curajul să-și urmeze sentimentul datoriei. După ani lungi de secetă, din ani de mai bine, multă vreme n'am mai văzat în fruntea noastră pe preoții cu crucea legendară.

Este ceva în aer, o forță primenitoare. Nu e numai primăvara din natură, ci și o primăvară politică. Un viitor mai bun încolțește azi. Mai mult ca oricând trebuie să stăm azi cu toții mereu la posturile noastre și trebuie să stea și cei ce n'au stat până astăzi. Noi, intelectualii acestui popor, zadarnic vom propovădui credințele noastre, dacă nu ne am reimprespăta puterile la izvorul de viață îmbielșugat al sufletului poporului nostru. Noi sântem expresia poporului românesc și în noi pulsează sufletul țaranului român. Din popor va răsări generația menită să ducă la izbândă cauza mare a neamului românesc. Țaranii din acest comitat au dat cea mai frumoasă dovadă de înțelegere a aspirațiilor neamului nostru dintre toți căci ei au ales mai mulți deputați. Ridică paharul pentru țaranii din comitat. (Țaranii cari sânt de față ciocnesc paharele cu paharul domnului Vaida. Scena stârnește mare însuflețire).

P. S. Sa episcopul I. I. Papp. Nu poate să răspundă așa cum ar dori. Istoriograful Tacit a

spus că e greu să exprimi în vorbe ceea ce simte sufletul. Noi creștinii avem trei virtuți credința, nădejdea și iubirea, — virtuțile teologice. Ele să fie călăuzele faptelor noastre. Prin aceste virtuți vom putea consolida raporturile între toți factorii vieții noastre. Era odată o discuție între rădăcina, trunchiul și coroana unui arbore. Trebuie să se hotărăască care are întâietate. Fiecare își are însă rostul său bine definit. Așa și noi, — toți avem același ideal: înălțarea neamului nostru. Fiecare își face datoria așa cum și-o pricepe. Sânt bătrân, aparțin generației vechi, dar sentimentele nu-mi sânt mai puțin calde decât ale d'voastre. Nu sânt omul reclamei. Mi a plăcut să se vorbească de mine puțin. Elogiile dlui deputat nu le-am reclamat. Poate sânt slab, — de ocamdată... Pe viitor vreau să fiu un fiu creștin și neamului din care m'am rădăcat. (Trăiască!!) Inchină pentru solidaritatea factorilor neamului nostru, inchină pentru țărani care se solidarizează azi cu noi în numele culturii românești. (Aplauze și ovății călduroase. *Teranii sărută mâna P. S. Sale.*)

Di V. Goldiș: Tradează un secret: Episcopul își rezervase dreptul de-a închina pentru popor. L-a prevenit însă dl Vaida. E un moment înălțător, când un episcop își rezervă un astfel de drept. Avem nădejde că toți prelații români se vor identifica cu aspirațiile neamului. (Aplauze).

Di Șt. C. Pop roagă pe cei prezenți să se înscrie ca membri ai Asociației.

Banchetul s'a sfârșit la orele 4 după amiază.

Jubileul lui Maiorescu la Viena

— Corespondență particulară a «Tribunii». —

Viena, 2 Martie.

Astăzi seară a avut loc la restaurantul »Riedhof« o convenire socială a coloniei române în onoarea jubileului lui Titu Maiorescu. A luat parte un foarte numeros public.

Președintele *României June*, Pauluc, mulțamește prezenților pentru că au răspuns la chemare și dă cuvântul d-lui *Mihai Popovici*, care ține un prea frumos discurs asupra importanței lui Titu Maiorescu. Arată mai întâi începuturile culturii moderne la români, importată de la Paris și plină de exagerări; apoi vine Maiorescu, care și dă seama de importanța acestei mișcări culturale, dar îi combate exagerările, combate supraproducția din partea celor nechemăți. A urmat o selecție aleasă, mediocritățile dispar, literatura se clarifică.

După purificarea fondului, urmează purificarea limbii. Patriotica școală latinistă amenință să introducă o limbă literară neînțeleasă de marea masă, Maiorescu începe lupta contra ei în teorie, Alexandri în practică, publicând poeziile populare. Tot Maiorescu luptă contra germanizmelor presei din Ardeal.

O interesantă campanie a lui Maiorescu a fost în contra școlii de drept public a lui Bărnăuțiu, care făcea aceleași exagerări în știința juridică, voind să readucă în România dreptul public roman, deși în 1700 de ani toate condițiile vieții publice s'au schimbat cu desăvârșire. Maiorescu devine tatăl școlii istorice de drept public roman, și reușește să atragă la viața reală pe elevii lui Bărnăuțiu.

Oamenii mari sânt aceia cari caracterizează un neam; Maiorescu este caracteristica neamului românesc, care-l aduce primosul de recunoștință pentru imensele servicii aduse artei, filosofiei, jurisprudenței, legislației române (Aplauze prelungite).

Președintele mulțamește dlui *Mihai Popovici* pentru frumoasa i disertație și dă cuvântul dlui *Urban Iarnic*, cunoscutul profesor de limbile romanice de la universitatea din Praga. D. prof. Iarnic a avut amabilitatea să puie la dispoziția corespondentului d'voastră manuscrisul discursului pe care-l dăm în extenso.

Doamnelor și Domnilor,

Sânt momente în viața noastră când ne simțim stăpâniți de un indemn puternic ca ascultând de sfatul poetului Orașiu să ne folosim de prilejul ce ni-se dă. Așa și eu, citind în *Oazeta Transilvaniei* că »România Jună« se pregătește pentru aniversarea de 70 de ani al marelui bărbat pro-

vidențial român Titu Maiorescu, o manifestațiune de dragoste și venerațiune îndată mă simții îndemnat să iau parte și eu. Primisei într'adevăr invitarea la prinzul festiv care în preziua jubileului s'a dat din partea redacțiunii *Convorbirilor Literare* în otelul Bulevard din București. Ne-fiind în stare ca în vrista mea înaintată să fac căătoria cea lungă, m'am hotărât să viu la Viena în mijlocul membrilor »României June«, din care mă mândresc să fac parte ca membru onorar al ei.

Nu este însă motivul acesta singur care m'a îndemnat să nu mă mulțimesc cu trimiterea unei simple depeșe de felicitare, ci care mi-a impus ca o sfântă datorie să mă înfățișez în persoană, sânt alte motive mult mai puternice. Este simțământul de o vie și adâncă recunoștință pe care o hrănesc în inima-mi atât pentru societatea care pune la cale sărbătorile, ca și pentru persoana sărbătoritului. Să mi fie îngăduit ca în câteva cuvinte să dovedesc că n'am putut să fac altfel.

În anul 1875, în vremea petrecerii mele la Paris, începusem să mă îndeletnicesc cu studiul limbii române. Avui parte să aflu acolo pe un român din țară, mult regretatul Constantin Georgean, care n'a pregetat a mă introduce în tainele limbii urmașilor lui Traian. D-ră cu toată râvna mea cunoștințele aduse din Paris nu erau tocmai mari, căci vremea fusese prea scurtă și apoi eram atunci împovărat de fel de fel de lucrări. Căutam deci, stabilindu-mă la Viena, un mediu unde aș avea prilejul să vorbesc și să aud vorbindu se limba pe care doream s'o stăpănesc și din punctul de vedere practic, întrucât aceasta este cu puțință unui străin.

Mediul acesta l-am aflat la »România Jună«, unde neputând a fi primit ca membru ordinar, mi s'a îngăduit să iau parte ca oaspe la sesiunile social-literare ale membrilor și să mă folosesc de sala de lectură și de bibliotecă. Cât vom trăi n'am să uit răbdarea cu care membrii de atunci ai »României June« domnii Bărsean, Blăjean, Cioaje, Codru-Dragoșanul, Făgărășan, Lazar, Mureșianu, Onciul, Socaciu, Voinea și alții nu se osteneau a mi asculta cele dintâi gângăviri ale mele și îndrepta greșelile pe cari le făceam cu droaia.

Și ce întâmplare! Tocmai cu 20 de ani mai târziu băiatul meu cel mai mare făcându-și studiile la universitatea din Viena, avu în »România Jună« parte tot de același sprijin ca eu însu-mi. Se vede că aici s'a adevărit zicala, că mărul nu cade departe de pom: atât bătrânului tată cât și tinerei odrasle a lui, amândurora dulcea limbă română le căzuse tronc la inimă, studiul ei devenind pentru ei un izvor nesecat de plăcere sufletești.

Dacă trec acum la jubilarul nostru, să nu vă așteptați, domnilor și doamnelor, c'am să mă iau la întrecere cu acei, cari în aceste zile cu pana și graiu viu preamăresc meritele sale pentru limba și știința românească. Aceasta o las în grija altora cari sânt mai competenți s'o facă decât mine; în schimb însă fie-mi permis a scoate la iveală din însușirile lui prețioase una pe care tocmai eu am avut prilejul s'o constat mai bine decât ori și cine.

Chiar dela început aveam, ceia ce lesne se pricepe, o dorință fierbinte să pot petrece o vreme, oare care în capitala României, la București. După o pregătire îndelungată atât în mijlocul membrilor »României June« cât și în vacanțele anului 1876 la Blaj, iată veni în primăvara anului 1879, în sfârșit ziua mult dorită în care era să-mi văd visul cu ochii.

Intrarea mea la București nu era de loc triumfală, căci veneam acolo cu un bagaj literar nelăsemnat: un articol scris nemțește »Sprachliches aus rumänischen Volksmärchen« în care m'am închinat geniului care se arată în locuțiunile și metaforele gralului poporan român, și un altul și mai scurt în limba boemă.

Din contra intram în capitala României cu un cuiu în inimă, îngrijorat, neștiind câtă vreme voi putea să mă bucur de împlinirea visului meu, grijele mele izvorau din faptul că dispuneam de mijloace la trai prea nelăsemnate având numai leafa mea de profesor, din care mai trebuia să trimesc o parte familiei, care a rămas în patrie.

Singura rază de nădejde, care mă călăuzea, era o scrisoare măgulitoare pe care d. Maiorescu cu vre-o câteva luni mai înainte îmi trimisese despre articolul amintit. Mi se părea însă că din partea d-sale nu pot să mă aștept decât la un sprijin mai mult moral.

Când ce să vezi? Titu Maiorescu mă primi ca pe o rudă de aproape a sa, îmbrindu-mi chiar cu o odale în casa sa din strada Mercur. Acesta, părindu-mi se prea mult n'am primit-o, primii însă să fiu găzduit în fiecare zi la masa lui și numai așa fu cu puțință ca cu mijloacele mele bănești nelăsemnate să petrec la București două luni de zile.

Și apoi încă una. Era în casa lui ospitalieră unde făcui cunoștința cu atâția bărbați eminenți români: Alecsandri, Eminescu, Caragiale, Slavici, Oane, Negruzz, era Maiorescu care m'a introdus în fosta societate academică română, unde asistam la desbaterea statutelor cari printr'od se, vechea instituție s'a prefăcut în *Asociația* — mână de astăzi, focarul de lumină și *Asociația* — cu drept cuvânt stârnește admirația lumii învățate străine. A fost tot Maiorescu, care cu un interes binevoitor urmărirea modestele mele încercări pe terenul limbisticii române.

Cu un cuvânt, de nu era el, amintirile mele cu privire la petrecerea mea din București de bună seamă n'ar fi chiar acum, după ce trecuse deatunci atîta amar de vreme, așa de vii și de plăcute, cum sânt și vor fi întipărite în minte-mi cât voi fi în viață.

Din cele spuse veți fi priceput, doamnelor și domnilor, că cele două nume, a »României Jună« și al domnului Titu Maiorescu s'au contopit în minte-mi așa că nimeni nu este în stare să le despartă unul de altul.

Așadar rostind pentru »România Jună« un puternic: »vivat, crescat, floreat« îi doresc și jubilarului nostru iubit, mult stimatului domn Titu Maiorescu, care în toila bătrânețelor a știut să-și păstreze tot entuziasmul și focul tinerețelor, să mai trăiască ani mulți tot așa de tinăr, sănătos și activ cum îl știm azi.

La mulți ani! Să trăiască!

Mai vorbesc d-nii Dr. Marius Sturdza pentru d. Iarnic, d. Dr. Sterie Ciurcu pentru »România Jună« și d. Georgescu, președintele clubului român, după care serata se termină.

Situația politică.

Acalmia politică continuă.

Contele Khuen-Héderváry e ocupat cu înlocuirea prefecților, în vreme ce contele Tisza a pornit în țară pentru a propovădui evanghelia noului partid politic.

Șeful partidului independist, Justh, cutrieră și el țara, făcând propagandă pentru partidul său și — așa scriu ziarele opoziționale — pretutindeni e primit »cu brațele deschise«.

Alegerile nu vor întârzia mult și atunci se va vedea abia cine a reușit să »luminez« opinia publică: contele Tisza sau Justh.

Tisza la Oradea-Mare.

Contele Tisza s'a angajat să lămurească opinia publică despre scopurile noului partid și a pornit în țară. Azi, Joi, va vorbi la întrunirea noului partid în Oradea-mare, Duminecă în Seghedin, apoi în Timișoara și mai târziu în Arad.

În comitatul Bihorului, partidul guvernamental s'a constituit eri, supt președinția avocatului Dr. Várady Zsigmond, fost membru al partidului liberal de pe vremuri.

La întrunirea de astăzi a noului partid — care și-a ales președinte pe directorul de bancă Dr. Hoványi — a luat parte și contele Tisza, care a fost primit cu aplauze furtunoase.

Khuen și partidele.

După audiența sa de Marți, contele Khuen-Héderváry a făcut următoarele declarații unui redactor:

»Înainte de ce camera s'ar întruni, voi începe tratative noi cu șefii partidelor, pentru a-i întreba dacă îmi acordă o indemnitate bugetară în scopul de a putea disolva parlamentul. Dacă îmi vor acorda această

indemnitate, bine, dacă nu.. De altminteri aud că contele Apponyi ar fi declarat că nici el nu-mi mai acordă indemnitatea cerută. Dacă cu toate acestea voi face încercări în direcția aceasta, o fac numai fiindcă și după ajunare am fost învinuit că nici n'am încercat măcar să obțin dela cameră votarea unei indemnități.

Un incident între Tisza și Feilitzsch.

Zilele aceste s'a petrecut în »Clubul social«, un incident penibil între contele Tisza și baronul Feilitzsch. Artur, fost ministru de agricultură în ministerele lui Fejérváry. Baronul Feilitzsch, care a fost primit în noul partid guvernamental, a cerut să fie primit și în »Clubul social« și aseară s'a și înfățișat în acest club. A fost însă întâmpinat de contele Tisza, care l-a observat că »a făcut foarte rău, că a venit, fără să aștepte hotărârea clubului«.

Baronul Feilitzsch a plecat imediat. Astăzi, ziarele scriu despre acest incident ca despre o »neînțelegere«.

Incidentul a făcut o penibilă impresiune în toate cercurile politice.

Noul ministru de culte.

Budapesta, 3 Martie (Dela corespondentul nostru). »Monitorul oficial« de azi publică autograful regal prin care contele Zichy János e numit ministru de culte. Un alt autograf îl desemnează pe actualul ministru de culte ad-interim, Székely.

Noul ministru de culte va depune jurământul de fidelitate Luni.

Turneul lui Justh.

Budapesta, 3 Martie. Justh a plecat din Sátoralyajhely la Csap, unde a fost primit cu mare alai. Din Csap a plecat la Munkács, unde de asemenea a fost bine primit.

Convenția cu România.

Viena, 3 Martie. (Dela corespondentul nostru). Se desminte zvonul că guvernul austriac ar fi capitulat în fața guvernului unguresc.

Este adevărat numai atâtă că guvernul austriac a crezut că guvernul unguresc va inactiva convenția comercială cu România prin ordinațiune, după ce contele Khuen îi dase promisiuni aproape categorice.

Guvernul unguresc nu vrea să inactiveze această convenție înainte de alegeri, ca opoziția să nu profite de ea ca de-o armă nouă.

Se crede însă că după alegeri guvernul unguresc va fi nevoit să inactiveze convenția pe cale de ordinațiune, fiindcă noul parlament se va porni în semnul obstrucției.

SERVICIUL TELEGRAFIC.

Starea lui Lueger.

Viena, 3 Martie. Buletinul medical de azi dimineață constată: Temperatură 36,3, pulsul 80. Funcțiunea inimii și a rinichilor neschimbată; plămâni funcționează normal. Rana aproape pretutindeni curată. Nutrițiune pe cale naturală, în cantități mici, posibilă. Starea fizică neschimbată.

Viena, 3 Martie. Lueger a dormit noaptea aceasta bine. Azi a putut să consume cantități mici de lichide. Dimineața a luat lapte cu ceai

fără să lapăde mâncarea. Forțele nu i-s'au micșorat de eri încoace.

Azi înainte de a merge, Lueger a chemat la sine pe șeful biroului președințial al primăriei, Bibl, care i-a raportat despre mersul afacerilor comunale. Bibl spune că a rămas uimit de forțele desfășurate de Lueger în cursul zilelor din urmă.

Viena, 3 Martie. Profesorul Neusser a vizitat azi la orele 12 pe Lueger, fără să fi putut constata o agravare a bolii.

La ora 1, Lueger a mâncat puțină șuncă și câteva bucățele de păstrav. Medicii dau o deosebită atențiune nutrimentului. Toate lichidele sânt preparate cu gălbinaș de ou.

Viena, 3 Martie (Orele 4). Lueger a reținut până acum mâncările consumate. Apoi a dormit până la orele 6.

Viena, 3 Martie (Orele 9 seara). Lueger continuă a face glume. Sora Matilda care îl îngrijește i-a spus că sute de oameni așteaptă pe stradă știri și că toată lumea vorbește de el și-i dorește grăbnică însănătoșare.

Lueger a răspuns rîzînd: »De-ai sughiț eu atât de mult!«.

Scandal în Camera franceză.

Paris, 3 Martie. Astăzi noapte Camera a terminat discuția asupra bugetului, admițându-l cu 446 voturi contra 67.

După votare, naționaliștii au provocat un mare scandal, lovind cu pumnii în masă și tropăind cu picioarele. Deputatul Danzon a voit să-l palmuiască pe Leroy Beaulieu.

Președintele abia a fost în stare să restabilească liniștea. Ședința s'a ridicat la ora 1 după miezul nopții.

Regele Serbiei la Petersburg.

Belgrad, 3 Martie. Astăzi s'a publicat în mod oficial că Regele Petru, însoțit de miniștri Pasici și Milovanovici, va vizita pe țarul Rusiei la 22 Martie.

Conflictul turco-bulgar.

Viena, 3 Martie. Cercurile politice de aici nu consideră situația din Balcani extrem de gravă. Aici se speră că se va putea ajuta la o înțelegere pașnică în chestia conflictului dela frontiera turco-bulgară.

— Londra, 3 Martie. Enver Bey ar fi declarat, pe baza informațiilor sale primite din Constantinopole, că situația nu e primejdioasă pentru pacea din Balcani. Bulgaria nu vrea război, precum nu vrea nici Turcia, cu atât mai ales că Bulgaria trebuie să-și dea seama că nu poate să încorporeze Macedonia decât după o înfrângere completă a Turciei, iar astăzi Turcia e pregătită chiar pentru un război mai serios decât în Bulgaria.

Londra, 3 Martie. »Times« e informat că scopul vizitei regelui bulgar Ferdinand al Bulgariei la Petersburg ar fi fost să obțină intervenția Rusiei în favorul pretențiilor bulgare asupra Macedoniei, fiindcă situația în Macedonia e insuportabilă pentru bulgari.

Momente... distractive.

— Dela Asociația arădană. —

Palatul primăriei de mult n'a văzut atita lume aleasă. Imi rotesc ochii în jur: cit de mulți cărturari cu dragoste pentru literatura și cultura românească și... cit de puțni sprijinitori ai unei societăți care muncește pentru promovarea acestei literaturi și culturi!...

»Prin noi înșine!« a zis d. Vasile Goldiș (acest orator care întotdeauna știe să spună în cuvinte puține lucruri multe).

Să sperăm că glasul lui, care a impresionat adînc, va afla răsunset în multe inimi.

Înainte de a merge, la stînga și la dreapta, ori unde mi-aș îndrepta privirile, zăresc capete frumoase, și blonde și brunete...

La stînga un cap frumos, cu trăsături clasice imi opresc privirile. O pălărie mare, mare, umbrește o frunte lată și niște ochi senini... O pălărie mare, mare, care uneori imi ascunde pe clipe întregi făptura aceasta drăgălașă.

Imi vine în minte o poveste de demult.

»A fost odată, cași cînd n'ar fi fost... a fost odată o pălărie de dame — mică și iefină«.

Cînd secretarul Asociației, în raportul său (cam lung) a pomenit de mișcarea antialcoolică ce s'a pornit în societatea românească din Arad, cîțiva dintre cei de față au grăbit să-l felicite pe d. Dr. C. Iancu, apostolul acestei mișcări.

»E într'adevăr o crimă și o prostie să beai alcool!... — îi zice unul dintre felicitanți.

— Te-ai convins și tu? îl întreabă, radios, acest dușman al băuturii.

— ... cîta vreme există vin și bere și rachiu!« adaugă felicitantul, între aprobările vesele ale celor din jurul lui.

Cînd ies dela primărie, dau în fața palatului de-o birjă. Are numărul 25. Pe capră șede un vizitru bine făcut și citește — »Tribuna«.

Mă apropiu și-l întreb ce citește.

«Ia, articolul acesta cu Bine ați venit!...» Apoi se uită la ciasornicul din turnul palatului. — »Și nu mai vin să mă duc!«

Era ora 1 și bietul aștepta dela orele 11...

Banchetul a fost strașntic. Păcat că sexul frumos a lipsit aproape cu desăvîrsire. N'a lipsit, însă, în schimb, toastul pentru dame. Altă dată erau mai multe dame de față, dar lipsia toastul...

Pe semne, bărbații aștia (ăi însurați! laudă damele numai — cînd nu le văd!

Dintre toasturile dela banchet mi-a plăcut mai mult toastul pentru țărani — care nu s'a rostii. Oratorul oficial n'a avut prilej să-l rostiască (păcat!), fiindcă i-s'a adus la cunoștință că toastul acesta îl va rosti I. Prea Sf. Sa d. Episcop... I. Prea Sf. Sa l-a și rostit, însă a fost prevenit de d. Vaida...

Inter duos litigantes tertius — sufere.

Publicul în locul unui singur toast, a trebuit să asculte două...

Batul e o splendoare. Costumuri pe ales și de-o frumsețe care te face uneori să nu știi ce să admiri mai mult: haina asta frumoasă sau pe cele cari le poartă?

Intr'un ungher, un tînăr avocat.. melancolic e frămîntat, pe semne, de aceleași nedumeriri cași mine. Nu-și mai ia ochii de pe un costum, într'adevăr superb, cu cusături de-o frumsețe strălucitoare...

Trec încet în dosul lui și-l ating de umăr...

— Ci nu mai sta pe gînduri.. Ia-o, domnule, ia-o, pin nu ț-o ia altul... sau n'o lua, — dar în orice caz dă-te mai înlături.. s'o pot vedea și eu...

Vedetot.

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentru că dela **Székely și Réti** fabricanți de mobile în Marosvásárhely,

se capătă **garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor** și constă din: 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de **360 coroane**.

Tot aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane.

— în speșe de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmelii separate, în oricare parte a Ardealului.

— în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu desemne. - Să fim atenți la firmă!

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 3 Martie n. 1910.

Vânătoare după mandate. S'a pornit goana. În toate colțurile țării răsar sute de candidați la deputație. Oameni cari până acum nici nu s'au gândit la popor și durerile lui, se sînt astăzi mînați de dorul »de a-l ferici«, — solicitînd votul lui la viitoare alegeri.

În cercurile electorale românești se observă aceeași goană nebună. Oameni cari până azi treceau de mari naționaliști și aderenți ai programului național român, încearcă să-și asigure un mandat declarîndu-se aderenți ai partidului guvernamental.

»Acțiunea« dlui Babeș începe să zăpăciască unile minți ușoare. După ce »patronul«, convingîndu-se despre zădărnicia încercărilor sale de-a se impune guvernului, s'a retras din viața politică militantă, câțiva »ucenici« fac tentative de-a turbura ei mai departe apele.

Ziarele ungurești sînt pline despre auto-candidările aceste românești. Poșta ne aduce zilnic scrisori în care ni-se anunță încercările acestor ucenici ai unui patron falit de-a sparge rîndurile noastre.

La Baia-mare vrea să candideze, cu program creștin-social preotul *Breban*; la Ciocova ar vrea să candideze, cu program guvernamental, proprietarul *Gheorghe Breban*; la Cărașău, tot cu program guvernamental, proprietarul de mine *Alexe Pocol*; la Sasca avocatul *Dr. Vasile Meșter*, fost pe vremuri redactor la »Tribuna« din Sibiu, iar astăzi om al guvernului...

»Ne adresăm cu toată stăruința alegătorilor români de pretutindeni, rugîndu-i ca oamenilor acestora și tuturor semenilor lor, cari urmăresc numai scopuri personale, — să le refuze orice sprijin și să le dovediască disprețul ce se cuvine celor cari calcă în picioare disciplina de partid!.

Conferența partidului național român va publica, la vremea sa, lista candidaților români naționaliști. Datoria alegătorilor români e să sprijiniască pe acești candidați, cari singur ei reprezintă interesele poporului român.

Și sîntem convinși că alegătorii români își vor și împlini datoria cu vrednicie.

— **Din București** ni-se scrie: *D. V. Șuteu*, originar din Năsăud (Transilvania), profesor definitiv la liceul »Lazar« din București, a fost numit director al gimnaziului »Cantemir« din capitală. Înregistrăm.

— **Limba română în Bucovina.** După Câmpulung vine o altă comună din Bucovina de a se elibera de limba străină. E vrednica comună *Țurini*. Comitetul comunal de aici, la propunerea superiorului *Vogel* a hotărît în ședința din 20 Februarie a. c. de a elimina din oficiul comunal limba germană și a introduce limba română ca limbă oficioasă.

— **Cununie.** D-soara *Ana Toma* din Ticva-niul-mare și d. *Toma Stanca* înv. în Vermeș își vor serba cununia lor la 13 Martie n. Felicitări.

— **Nou ziar slovac**, supt numele »*Slovensky Demnik*«, apare în Budapesta. Ziarul este condus de dl *Milan Hodza*, deputat, și va sprijini politica naționalităților nemaghiare din patrie.

— **Nou avocat român.** *D. Dr. Aurel Juga* și a început practica liberă de avocat în Be-clean (com. Solnoc-Dobica).

— **Conferință românească în Murăș-Ludoș.** Subscriși conform ordinului comitetului central electoral al partidului național român, avem onoare a conchiema la o conferință intimă a clubului comitatens și a comitetului comitatens aparținătoare de comitatul *Turda-Arieș*, care se va ținea în *Murăș-Ludoș*, în cancelaria avocatului *Dr. Olteanu* la 10 Martie st. n. la orele 11 înainte de amiază. Obiectele de dezbateri:

1. Consfătuirea asupra politicii actuale și atitudinea ce vom lua la proximele și iminentele alegeri dietale generale.

2. Designarea eventuală de candidați de deputați în cele 3 cercuri electorale.

Rugăm inteligența din comunele comitatului întreg să se prezinte cu toții: preoți, învățători, cărturari. *Murăș-Ludoș* 3 Martie 1910. *Emil Kormos Alexandrescu, Dr. Gheorghe Păcician, Dr. Valer Moldovan, Dr. Ioan Oltean.*

— **Vânătoare după mandate.** Din Cămpeni ni-se scrie: În comuna noastră Cămpeni a sosit fostul comite suprem al comitatului *Turda-Arieș*, contele *Bethlen Balint*, ca să ceară sprijinul românilor la viitoare alegeri ca să poată ajunge la ceva rezultat a făcut vizita d. *Dr. Zosim Ghirtop*. Promisiunile date dlui *Chirtop* precum și sprijinul ce — eventual — l-ar fi primit nu o știu, știu însă atîta că în ziua următoare, Marți în 1 Martie, și-a luat drumul către *Turda*, fără a mai conveni cu alți alegători. Deprimat s'a depărtat dela noi, și nici că se putea altfel. Ne mirăm foarte mult că acest conte mai are nasul să vină spre a ne cere sprijinul, când el mai ieri alaltăieri, cîta vreme era, în oficiu, ne teroriza într'un mod atît de barbar?

Se zvonește că în cercul *Trașcaului*, afară de numitul conte va mai candida baronul *Victor Thoroczkoj* și un ovreu din Budapesta *Schubert* cu program guvernamental. Probabil că din cauza acestor candidări ne onorează cu vizita noul comite suprem numit acum, contele *Beteg Miklos*, a cărui sosire e anunțată pe 3 Martie a. c.

— **Alegere de notar în Benic.** Ni-se scrie că la alegerea de notar, care a avut loc la 28 Februarie în Benic, alegătorii români, conduși de bravii lor preoți, au ales notar, cu 45 voturi, pe românul *Ioan Aron*, notar în Ponor. Contracandidatul, ungurul *Szakács* a întrunit numai 17 voturi, între cari — durere! — și câteva voturi românești.

Pretorele cercului, incarnatul kossuthist *Tokos Géza*, la început nici n'a voit să-l candideze pe românul *Aron*, dar noul prefect al comitatului *Albei-inferioare*, *Szász Jozsef*, a intervenit în favorul dreptului de candidare al poporului.

Notariatul a devenit vacant în urma suspendării fostului notar *Nemes Sándor*, care a fost defraudat câteva mii de coroane, pierzând într'o noapte vre-o 2 mii și 400 coroane la cărți. De altcum *Nemes Sándor* a fost »sentinelă ungerimii« între români,

pe placul fostului prefect baronul *Kemény Arpád*.

Laudă se cuvine celor 4 preoți din comunele *Galda-inferioară* și *superioară*, *Benic* și *Mesentea*, cari așa de bine și-au condus turmele. Cor.

— **Certificate școlare falsificate.** Ieri s'a început înainte Tribunalului din Budapesta un proces pornit împotriva alor 17 profesori, în frunte cu directorul unui liceu, cari au liberat certificate școlare, fără examene, celor cari li plătau bine.

Procesul face senzație mare și va ținea probabil mai multe zile.

— **Tifos exantematic în Budapesta.** Numărul bolnavilor de tifos s'a sporit în cursul zilei cu 8, toți muncitori.

Un bolnav a părăsit spitalul — vindecat. Numărul total al bolnavilor, îngrijiți în spitale, e 67, și anume 40 bărbați și 27 femei.

— **Milioane defraudate în Toulon.** La arsenalul marinei din portul francez *Toulon* s'au descoperit defraudări de mai bine de un milion de franci. Secretarul general al ministerului de marină a ordonat cea mai severă anchetă, dînd comandantului din *Toulon* îndrumarea să nu fie cu considerare față cu nimeni.

La un ofițer de marină din *Toulon* s'au descoperit 25 000(?) de scrisori compromițătoare. Scrisorile aceste datează din 1907 și sînt adresate la diferiți furnisori. În cursul zilelor din urmă s'au făcut 15 perchezii domiciliare, descoperindu-se acte și documente compromițătoare pentru câteva personaje înalte.

Trei funcționari ai arsenalului au fost arestați ieri, iar azi a fost arestat unul dintre cei mai mari furnisori ai marinei franceze *Ianșe Baloy* din *Marsilia*.

Defraudările aceste au făcut adîncă depresie în cercurile politice.

— **La Librăria »Tribunei«** se află de vânzare 2 costume naționale, lucrate foarte frumos, motive românești. Prețul: unul 130 coroane și celalalt 140 cor. O talie originală, pe motive românești 16 cor. Tot la librăria noastră se mai află de vânzare 2 tablouri admirabile, puse în cadre frumoase »*Botezul Domnului*« 115×90 cm. 125 cor. »*Biserica din Tebea cu mormântul marei noastre erou Avram Iancu*« 80×65 cm. 65 coroane. Aceste tablouri, abstrăgînd că sînt lucrate de un român, sînt lucrate atît de artistic încât ar face decorul oricărui salon românesc.

x Să sprijinim meseriașii români! Recomandăm cu căldură on. noștri cetitorii croitoria românească pentru haine domnești *Pavel Colariu* din *Oravița* (*Oraviczka*). Comandele, după măsură, se efectuează prompt. Croiu englez fără pereche. Execuție admirabilă, atît în loc cit și în provincie, fără de nici o probă. În tot sezonul dispune de cele mai elegante stoffe din străinătate. Faceți încercare!

x O femeie cruțătoare dacă extratipul erde cele și rum le cumpără dela mine, cruță 100—200% din bani. Se poate căpăta compoziție de rum fin, ezenții de liqueruri: absynth, allasch, anisett, băutură amară engleză, de caisă, pere regale, cacao, ciocoladă, curacao, carthausă, lămîie, nucă, cafea, chinin, smeură, marasquină, vișină, menthă, portocală, punciu, rostopcin, silvoriu, vanilie, în dose de cite de 50 fileri, din cari se poate pregăti 1½—2 litri de liquer. La comanda de 10 sticle dau ladă gratis și expediez gratis. Esență de apă de Colonia excelentă. 1 dosă pentru pregătirea 1 litru apă de Colonia — Eau de Cologne — 1 cor. Corespondență și în limba română. Modul de întrebuițare se dă la fiecare sticlă. — *Dobay Kálmán*, drogerie la »*Crucea roșie*« în *Békéscsaba*, Vasut-utca.

x Pentru 60 de fileri, poți pregăti ușor acasă 2 litri licheruri *Alasch*, *Anisette*, *Benedictin*, *Chartreuse*, *Curacao*, *Persecă*, *Pară imperială*, *Chimin*, *Cafea*, *Roza*, *Vanilie*, *Silvoriu*, *Rachiu de drojii* și *Rom*. 10 dose cu modul de pregătire expediază franco. *Burger Frigyes*, farmacist Cluj. — *Kolozsvár*.

Josef Müller & Comp., Mediaș-Medgyes. Birou tehnic și întreprindere de zidit pentru zidire de beton și beton de fier; depozit de lucrări de ciment.

Primește și pregătește tot felul de construcțiuni de beton de fier: așezarea de padimente fără închieturi, depozit stabil de țigle pentru acoperit din ciment, barere pentru trepte, plăci de ciment, și pietri-beton pentru fântâni.

Cronica socială și artistică.

Balul costumat.

De când este Aradul românesc, nu am avut poate un bal mai strălucit și mai românesc ca acesta. Sala dela »Crucea Albă«, istorica sală e hotărât prea mică pentru a încapa lumea. P. S. Sa episcopul, apoi deputații naționaliști Dr. T. Mihali, Dr. A. Vlad, Dr. Al. Vaida, Vasile Damilian, Dr. N. Oncu, Vasile Goldiș, Dr. St. C. Pop, și Dr. N. Șerban cu dnce, toate somitățile românești ale Aradului. Corpul ofițeresc e foarte bine reprezentat.

E o învălmășeală aproape primejdioasă și pretutindeni întâlnești cunoscuți din mari depărtări, atrași de strălucirea balului.

Mai presus de toate însă toate însă te izbește splendoarea costumelor naționale. Toate doamnele și domnișoarele, poate cu două-trei excepții abea, sânt în costum. E o adevărată feerie de frumuseți care în răsădirea veșnic neoprită a dansului se rostogolește ca un nesfârșit curent orbitor de aur, fireturi și culori. E un caleidoscop a cărui variație nesecată întrece închipuirea și te face să nu-ți mai iei ochii dela el.

E un triumf strălucit al costumului românesc pe care au alergat și străinii să-l admire.

De prisos să mai vorbim de succesul moral și material.

Cât pentru costumul vom reveni.

Iată lista, poate incompletă, a celor de față:

Doamnele Veturia Lăpădatu (Orăștie), Aurel Morar (Măgheraț), Ion Morariu (Măgheraț), Ion Radanu (Seleuș), maior Florian (Arad), Paula Șerban (Arad), Eugenia Irina Popovici (Arad), Maria Popescu (Arad), Sofia Pap, Aurel Savici (Lipova), baronoasa Zina Moga (Arad), Maria Moldovan (Pecica), Sever Barbura (Boroșineu), Teodor Burdan (Boroșineu), Emil Monția (Șiria), Livia Iurnia (Sântana), Elena Goldiș (Arad), Vasile Pap (Arad), Lavinia Moroșan (Ciaba), Victoria Antonescu (Arad), Vasile Damian (Brad), Iudita Secula (Arad), Aurel Savici (Lipova), Eugenia Baia (Lipova), Letiția Oncu (Arad), Florica Șerb (Arad), Iustin Olariu (Arad), Hortensia Mihai (Cicir), Constanța Lăzăr (Arad), Antonescu (Caransebeș), Iustina Petruțiu (Chișineu), Hermina Maniu (Lugoj), Victor Ispravnic (Curtici), Livia Vuia (Arad), Petru Vasilion (Arad), Veturia Tămășdan (Pecica), Roșu (Vraniu), Teșici (Arad), Nicolae Ciacian (Pecica), Maria Pacu (Arad), Iulia Dârlea (Boroșineu), Marilina Bocu (Arad), Hortensia M-hai (Orăștie), Dr. Alex. Vaida-Voevod (Cluj), Flora Scorțar (Arad), Dumitru Chiș (Oradea), Ana Ardeleanu (Timișoara), Oata Velcean (Alba-Iulia), Frieda Cîrlea (Alba-Iulia), Gh. Popa (Buteni), Dr. Nicolae Șerban (Făgăraș), Iovanca Nemet (Arad), Maria Popescu (Făgăraș), Elena Pop Hossu (Deva), Izidor Pop (Lugoj), v.ăd. Sldonia Maior (Lugoj).

Domnișoarele: Frieda Hantsl, Lola Bogoi, (Chelma), Zina Popovici (Arad), Aurora Monția (Șicula), Zoie, Aglaia Popp (Arad), Elise Dörner (Arad), Viorica Savici (Lipova), Eugenia Vuia (Lipova), Ela Moga (Arad), Elena Volentir (Nădăș), Aurelia Vancu (Măgheraț), Florica Moraru (Măgheraț), Emilia Seredam (Seleuș), Eufemia Tămășdan (Pecica), Silvia Tămășdan (Pecica), Iuliana Drăgan (Șetin), Anuța Cizmaș (Gurba), Ana Burdan, (Boroșineu), Hortensia Bogdan (Arad), Hortensia Pantoș (Vârșand), Secula (Șiria), Feiția Opreanu (Cenad), Aurora Monția (Șicula), Zina Popovici (Arad), Aurora Lepa (Arad), Viorica Ursu (Curtici), Florica Benciu (Arad), Melania Ionescu (Cluci), Margareta Hodoș (Blaj), Lencuța Șerban (Arad), Minerva, Luiza, și Tullia Dimitrescu (Arad), Mișu Roșu (Vrani), Angela Radoveanu (Arad), Sidi Ursu (Curtici), Livia Ciacian (Pecica), Elisaveta Giulan (Curtici), Lucia Pacu (Arad), Hortensia Ciorogaru (Arad), Amalia Costin (Arad),

Natalia Ciorogaru (Pecica), Elena Scorțaru, (Arad), Nora Chiș (Oradea mare), Vioara și Valeria Ardeleanu (Timișoara), Georgina Pap (Beiuș), Tiberia Bercean (Orăștie).

Teatru în Arad. Tinețimea comercianților români din Arad invită la reprezentația teatrală, urmată de dans, ce va avea loc Sâmbătă, 12 Martie n., în »Casa națională« din Arad. Se vor juca comedia »Salon fără pat« de T. Alexi și »Pictor fără voie« de A. A. Pop. Inceputul la orele 8 seara.

Convenirea socială în Ilia. Inteligența română din Ilia-Mureșului invită la convenirea socială împreună cu danț ce va avea loc la 10 Martie n., în hotelul »Central« din Ilia. Inceputul la orele 8^{1/2} seara.

ECONOMIE.

»Lumina«, noul institut de bani din Sibiu, și-a ținut prima adunare generală Marți, în localul propriu. Au participat peste 30 de acționari, reprezentând eam 900 de acții. S'au primit întru toate propunerile direcțiunii, căreia i-s'a votat absolutul obicinuit și s'a ales comitetul de supraveghiere pe trei ani, în persoanele următorilor domni: Protopresbiterul Ioan Teculescu, Dr. G. Măcelariu, Dr. Bucur, Dr. P. Șpan și L. Pușcariu.

Piața grânelor din Arad

25 Februarie 1910.

S'a vândut azi:

grâu 1000 mm.	13.20—30
orz 100 mm.	6.60— .80
ovăa 100 mm.	6.80— .—
secară 100 mm.	5.50— .—
păpușoi 600 mm.	5.70—80—

Prețurile sânt socotite în coroane și după 50 klg

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 21 Februarie 1910.

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Oriz nou

De Tisa — — — — —	28 K. 95—30 K. — III
Din comitatul Albei — — —	28 » 80—29 » 80 «
De Pesta — — — — —	28 » 90—29 » «
Bănățanesc — — — — —	28 « 95—29 » «
De Bacica — — — — —	28 » 60—29 » «
Secară de calitatea I. — —	19 » 75—20 » 05 »
Secară de calitatea mijlocie	19 » 55—19 » 65 «
Orzul de nutreț, calitatea I.	14 » 75—14 » 95 «
Ovăs de calitatea I. — — —	15 » 70—16 » — «
Ovăs de calitatea a II. — —	15 » 40—15 » 60 «
Cucuruz — — — — —	14 » 80—15 » — «

Posta Administrației.

Ioan Veselin Mihai, Sasca-rom. Așteptăm. P. Gheorghe Goruia. De aici merge regulat. Controlăm zilnic. Am scris și la poșta din Krassova.

Toader Janc, Socodor. Am primit 4 cor. abonament pe anul întreg 1910.

Vasile Sechereș, Zărând. Am primit 4 cor. abonament pe 1910 întreg.

Petru Bojlu, Jabaca. Am primit 3 cor. abonament până la 1 Iulie 1910.

Iosif Miter Rița, Iosif Irimia și Todor Boraciu, Vrani. Am primit 2—2 cor. abonament până la 1 Iulie 1910.

Alex. Pante, Hususău. Am primit 8 cor. abonament până la 1 Iulie 1910.

Flore Popa, Șetin. Am primit 2 cor. abonament până la finea anului 1909.

Ioan Truția, Șetin. Am primit 4 cor. abonament până la 1 Aprilie 1910.

Gheorghe Butariu, Drauș. Am primit 2 cor. abonament până la 1 Iulie 1910.

Vasile Grozavu, Dorgoș. Am primit 4 cor. abonament pe anul 1909 întreg.

Nicolae Sfercoțiu, Sacoșul unguresc. Am primit 4 cor. abonament până la 1 Ianuarie 1910.

Ioan Jiva, Gilad. Am primit 2 cor. abonament până la 1 Iulie 1910.

Sava Stuparlu, Gilad. Am primit 4 cor. abonament pe anul întreg 1910.

Teodor Co-b, Șilindia. Am primit 2 cor. abonament până la 31 Decembrie 1909.

Ioan Adam, Calnic. Am primit 4 cor. abonament până la 1 Iulie 1910.

Lazar Pârva, Brad. Am primit 4 cor. abonament până la finea anului 1910.

Agentura Astra, Șaralva. Am primit 2 cor. abonament până la 1 Iulie 1910.

Valeriu Rusu, Bucova. Am primit suma de 4 coroane. Chităm numai celora cari cer aceasta.

Nr. abon. 2133. Am primit 4 cor. abonament la 1 Iulie 1910.

Ioan Sîrbu, Leucusești. Am primit 2 coroane abonament până la finea anului 1909.

P. Poliacu, Cermei. Anunțul trimis costă publicat de 2 ori de tot 3 cor.

Emanuil Hiriș, Pâncota. Am primit 4 cor. abonament până la finea anului 1910.

Stefan Boar, T.Cubin. Am primit 4 cor. abonament pe anul 1909 întreg.

Ioan Feier, Criștior. Am primit 6 cor. abonament până la 1 Iulie 1910.

Teodor Pop, Dini, Pop și Flore Mărgănan. Giulavârșand. Am primit câte 2 cor. abonament până 1 Iulie 1910.

Receala

e ușa secretă, prin care intră toate boalele serioase în corpul omenesc. »Emulsiunea Scott«, compoziție de olei de ficat de pește e însă chela care închide aceasta ușă, încă înainte de a se apropia boalele de ea.

Emulsiunea Scott

a ajuns la mare renume, mai ales prin curățenia, mistuirea ușoară și puterea de vindecare. Medicii, moașele, părinții și bolnavii deopotrivă recomandă acest medicament, ca cea mai încrezută proptă a sănătății.

Emulsiunea Scott e cea mai veritabilă.

Să vinde în toate farmaciile. 9

Prețul unui flacon original 2 cor. 50 fil.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

Credit pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficianți
mijlocește

Herzog Sándor

A R A D,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Gei-se doriți să fiți scutiți de pagubele în vite!

Intrați sub scutul Reuniunii proprietarilor de vite din O.ăștie, care asigură pe economi contra ori-căror pagube în vite.

Nu e greutate mare! Reuniunea împarte pe cei asigurați în cercuri, cari au cam 3000 de vite și soții din un cerc de aceste plătesc ajutor numai când e pagubă în cercul lor! Numai la caz de epizootie (boală lipicioasă), direcția poate îndruma pe un cerc a veni și el în ajutorul celui alt, după indemnul: azi tie, mâne mie.

Când intri, spui cât și s vrednice vitele, și la caz de pagubă plătești numai 4 fileri după fiecare 100 Cor. ce ai asigurat pe vitele tale.

Plăți nu ai de săcut, decât când la un ortac din cercul tău, s'a întâmplat pagubă în vitele sale asigurate.

Ca să poți asigura, te faci membru al Reuniunii, cumpărând o cnotă (acție) de 4 Cor. pentru întâia 1000 de Cor. asigurate: prețul cnotei îl plătești în 2 ani. La înscriere să cere numai 1 Cor. din ea. Cei cu vite multe, cari asigură mai multe mii, își iau de fiecare 1000 Cor., câte o cnotă, — care e averea lor și la ieșire din Reuniune și-o capătă napoi.

Încolo la intrare dai 1 Cor. taxă de primire și plătești cât și-se vine pentru un caz de pagubă (de atâtea ori 4 fileri, câte snte de Cor. asigurari). Plătești adică o pagubă nainte.

Amănunte, tipărituri, îndrumări, cereți la cancelaria:

Reuniunii proprietarilor de vite,
din O.ăștie-Szászváros.

ANUNȚ.

Caut pentru cancelaria mea
un candidat de avocat
român,

pe lângă condițiuni favorabile. — Adresa: Dr. Lazar Ghebeleş, adv. Ó-Pécska.

Faur român

cu diplomă de potcovit,

caută loc în Ungaria sau în România. Are recvizite proprii. Adresa la administrația acestui ziar.

ANUNȚ.

Subscrisul aduc la cunoștința onoratului public, că am spre vânzare:

sămânță de trifoiu roșu,

scutit de tarțal și de ori-ce sămânță de iarbă. Prețul calitatea primă 2 cor. un klgr. Garantéz în toată privința pentru sămânța mea de trifoiu, fiind-că eu numai sămânța de mine cultivată am spre vânzare.

Cu deosebită stimă:

Afanasiu Toader,
proprietar în
Segyestel, u. p. Rézbánya
(Bihar m.)

Un local frumos de ospătărie

se dă în arândă pe lângă transcrierea dreptului, unui solid ospătar român.

Localul e în Arad vis-à-vis de palatul Justiției și constă din 2 sale, un separré, locuință și toate cele laterale. Adjustament și aranjare completă.

Reflectanții au a se adresa administrației ziarului nostru.

AVIZ!

Cu stimă aduc la cunoștința Onoratei preoțimi și a publicului român din loc și jur, că am preluat bine asortata prăvălie a D-lui Virág Tamás. Rugându-mă de binevoitorul sprijin al onor. public român, sunt cu deosebită stimă:

Murăș-Uioara-Maros-Ujvár.

Papp Simon.

Se caută

o menageră română,

care să aibă vârsta de 30—40 de ani, onestă, de familie bună, cu referințe bune. Salar până la 100 Cor. pe lună. Reflectantele sunt rugate a trimite ofertele lor — eventual însoțite cu fotografie la administrația ziarului »Tribuna« în Arad.

Un local

constă din 2 odăi mari pentru prăvălie ori magazin de bucate situat în Piața Abrudului, se dă în chirie anuală cu începere dela 1 Aprilie a. c. Foarte avantajos pentru un comerciant român.

La cerere informațiuni dă d-l Dr. Vasile Fodor, avocat în Abrudbánya.

Un barbier român,

tinăr, fără familie poate primi în arândă un local complet și elegant aranjat atelier de coifor

în Arad la loc de frunte.

Reflectanții au a se adresa administrației ziarului nostru.

Oltoi și vlăstare de vie!

Deja de acum mă angajez pentru expediere pentru toamna anului acesta sau pentru primăvara anului viitor.

Prin lărgirea stabilimentului meu sunt nevoit a opera în comun în asociare cu proprietarii de vie sau cu neguțătorii.

Correspondență în limbile: română, germană și ungurească. Adresa:

Alexandru Szűcs fiul, proprietar de vie Bihardiőszeg

INTREPRINDERE ROMĂNEASCĂ

MIHAI FLONTA
antreprenor de zidiri
Oradea-mare-Nagyvárad.
Stabilimentul și cancelaria Pereces-u. 9.

Primește: plănuierea și zidirea de biserică, școală, case notariale și a tot felul de zidiri private.

Magazin stabil de fabricate de cement, comande se primesc.

Magazin stabil de pietrii artificiale pentru morminte. Prospecte gratuit.

Premiat cu premiul I la București în 1894.

SCULPTOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni preoți și învățători precum și întreg on. public român următoarele:

Ca sculptor de lemn sunt în poziție să servesc în orice vreme cu ori-ce fel de lucru de sculptură și măsurit pentru sfintele noastre biserici creștinești d. e.:

Iconostase (Temple) Străni, Tronuri, Seane, Chivote, Răpizi, Uși, Cadre, etc.

în ori-ce stil s'ar recore, cu cele mai moderate prețuri. Construiesc PLANURI după dorință Pentru toate lucrurile mele iau garanță deplină oă sunt de prima calitate atât ca lucru cât și ca artă.

Atrăgând atențiunea on. public asupra împrejurării, că chiar buna suviință ar aduce cu sine ca bisericile noastre românești prin măestri români să se înfrumusețeze.

Rog bunăvoința în special a onor. officii și comitetele parohiale.

Cu tot respectul semnez

I. Iulia Bosioc,
sculptor și auritor în Berlește,
poșta Jâm (Banat).

Promovat cu distincție de școală de sculptură.

Cea mai ieftină sursă de cumpărat.

Cea mai ieftină sursă de cumpărat.

BINDER LAJOS
clasornicar și giuvaergiu în
:- MEDGYES, Marktplatz Nr. 8. :-

Depozit bogat de tot-felul de clasornice de aur și argint precum și clasornice de metal și nickel. Articlii de argint de China. Ochelari și zwickeri de Rathenov. Articole optice de aur și argint. Reparaturi solide și ieftine. — Serviciu conștiințios.

Klein István

Prima fabrică cu instalație electrică de împletituri de sîrmă, coarde de oțel pentru paturi și site etc. în

Seghedin — Szeged, Kelemen-u. nr. 4.
Telefon Nr. 242. — Fond. în a. 1840.

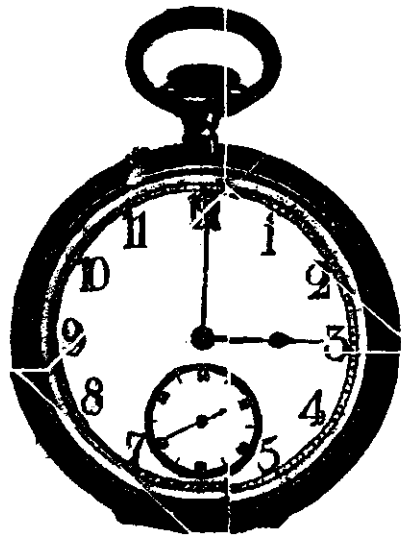
10m. de sîrmă pentru gard dela 30 fileri în sus.

Fabricatele mele în privința durabilității și a execuțiunii bune concurează cu orice fabricate de acest solu. — Serviciu conștiințios. Prețurile mele sunt cele mai ieftine.

Cu prospecte și cu catalog de prețuri servesc gratuit. Să fim atenți la firmă!

Cea mai mare și mai ieftină firmă de grădinărit din țară.

200.000 bucăți de ulți de viie
200.000 bucăți riparia, 100.000 bucăți
pomi frumoși cu coroană, 200.000
bucăți trandafiri mobili, 100.000 buc.
arbori de lux și cireși de lux se pot
căpăta cu un preț fabulos de ieftin.
CATALOG de specii și prețuri se
trimite gratuit și porto franco, firma:
Váradvelencei műkertészeti
és rozsatelep Nagyváradon.

Cele mai bune
orologe
— cele mai solide și cele mai după modă —
juvaericeale

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă che-
zășie de 10 ani și prețuri ieftine, livrează cea
mai bună prăvălie în aceasta privință în
întreaga Ungaria

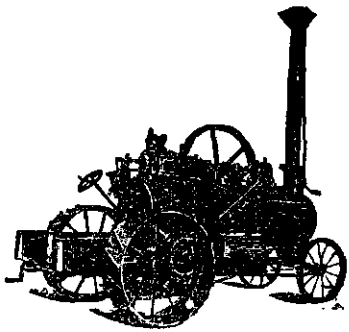
BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.
Corespondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Márki și Barta,

fabrică de mașini și turnătorie în
Temesvár Józsefváros, Uri-utca nr. 10. (în nemijlocita apro-
piere de gară — —)

Pregătesc și țin în depozit:

Mașini ce umblă singure,
(Selbstwanderer) succese conform
planul propriu.

Mașini agricole.

Fântâni. Pumpe.
Baterii electrice. — Zidiri de mori. —

Motoare cu benzin.

— Aranjamente pentru fabrică.
— Transmisiuni, etc.

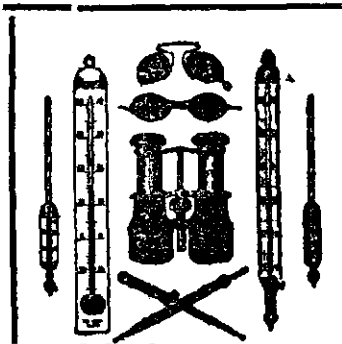
GUIDO KOVÁTS

atelier optic, meha-
nic și electrotehnic.

SIBIU—NAGYSZEBEN, Heltauergasse Nr. 27.

Recomandă depozitul bogat asortat de ochelari și zwickeri,
— lornete de aur și argint, duble, nickel și plumb.

Cele mai fine lor-
nete campestre și
telescoape fran-
ceze de operă etc.
Aparate și utensilii
fotografice.
Barometru și
Termometru.
Gramofone.
Atelier pentru apa-
rate fizicale pentru
— școală etc. —

Tot-felul de cum-
pene și măsură-
toare de fluidități
ș. a. pentru vinars,
vin, must, oțet și
cumpenă pentru
— zahăr. etc. —

Mare depozit de:
instrumente chirur-
gicale. ::
Reparările se fac
prompt și ieftin.
Serviciu conștiințos.

ASCULTAȚI poveștile mele!!!

Ca fiecare femeie să fie bucu-
roasă de renumele bun al bucă-
rului său, și ca acest renume să nu fie știrbit, își alege aromatele (dresurile).

Cel mai bun aromă e ar-
deul pat. a lui KÁLMÁN

„Biborpaprika“

care nefiind tare, dă mâncării culoare excelentă și aromă minunată. Chiar
și suferinșilor de stomac le este nestrictăcioasă. Se poate căpăta numai în
pachete originale scutite cu prețurile următoare:

1 cutie de 1 chilogr. 6— cor. 1 cutie de 1/4 chilogr. 1-80 cor.
1 „ „ 1/2 „ 3-30 „ 1 „ „ 1/2 „ 1— „

— Se poate căpăta dela oricare băcănie și prăvălie de coloniale. —

Poftiți și cereați!

Nenumăraose epistole de recunoștință!

Kálmán József, export de ardeiu, Szeged, Dugonics-tér 24.

In atențiunea celor ce zidesc case! — și a proprietarilor de vii! —

Fabrică de cement în Pâncota,
LENGYEL SANDOR és Társa.

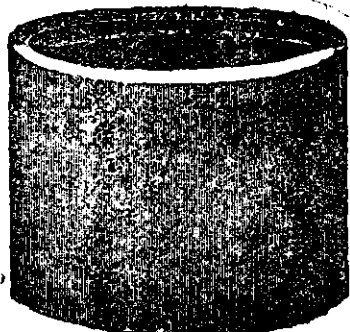
Telefon Pâncota 9.

Pr'mește spre lucrare cu beton
beton de fier:

iesle în grajduri, bazine
pentru apă și comină, etc.
fântâne și alte canaluri;
fundamente și altele.

Liferează:

țevii de cement în diferite mă-
rimi, țevii de fântână, țigle
pentru acoperiș, valaie spre diferite
scopuri, vase de apă de ploaie și pentru
stropirea vișei, plăci de cement,
cement de portland ș. a.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea
pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

sculptor și mă-
iestru pletrar.

Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate
proprii din: marmoră, labrador, granit,
sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József-út 25.

Cancelarie Centrală:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

Pentru fiecare mașină 5 ani garanție.

Dürr Gusztáv

mehanic, prăvălie de mașini de
cusut și biciclete în SIBIU
Nagyszeben, Gr. Ring 19.

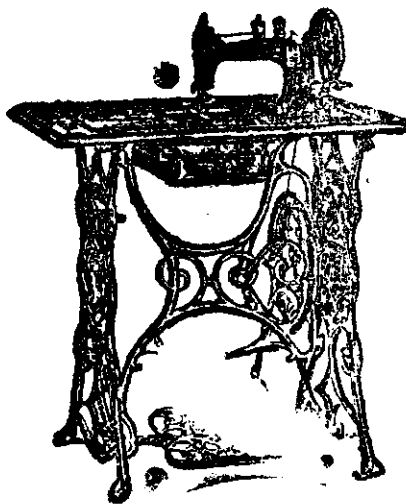
Recomandă magazinul său bogat a-
sortat cu cele mai bune mașini
de cusut fabricate în țară și
străinătate cu prețuri moderate. —
Singura vânzare de mașini de cu-
sut PFAFF și SEIDEL & Neu-
mann; luntrița rotundă, luntrița
lungă, luntrița centrală în mașini
rotunde pentru familie și ateliere.

Biciclete: Dürkopp și Stiria.

Depozit de părți aparținătoare:

pentru mașini de cusut și biciclete.

Tot-felul de reparări de mașini de
cusut și biciclete se execută grabnic.

Nu există un mai frumos cadou de sărbători decât un
GRAMOFON!

Catalog non ilustrat de prețuri pentru gramofone și plăci românești trimit oricui gratis și franco.

Cele mai excelente gramofone se capătă pe lângă garanță de 10 ani dela 9 fl. în sus.

Plăci mari cu piese pe două fețe dela 1 fl. 25 cr. în sus.

Cea mai ieftină sursă de cumpărat:

Tóth József,
mare magazin de gramofone în
Séggedin — SZEGED, Könyök-u. 35.

„DRĂGANUL“

instituit de credit
și economii, societate pe acții în
BEIUȘ—BELÉNYES.

Primește bani spre fructificare pe lângă libele de depuneri sau în cont-curent și după banii depuși spre fructificare plătește 4 1/2%, 5% interese. Darea după interesele de depuneri o plătește institutul.

Acoardă împrumuturi ipotecare pe locul prim.

Dă împrumuturi pe cambil cu acoperire ipotecară pe lângă cele mai avantajoase condițiuni.

Acoardă împrumuturi ipotecare cu amortizare pe 10, 20 și 30 ani.

Dă împrumuturi de cont-curent cu acoperire de hârtii de valoare.

Acoardă împrumuturi simple fărănești pe obligațiuni cu caveași.

Escomptează cambil (polițe) efecte și pretențiuni sigure către case publice cu scadențe fixe.

Acoardă împrumuturi pe lângă amanetare de efecte.

Ingrijeste de afaceri economice și mijloacele tot felul de operațiuni de bancă.

DIRECȚIUNEA.

Siegmund Károly,

instituit chimic pentru curățirea și vopsirea mătasei, stofei etc.

Temesvár-Gyárvaros, Andrassy-út 12.

Intreprindere de primul rang.

Primește spre curățire chimică, cu prețurile cele mai ieftine, fără ca să le descoase, tot-felul de haine de bărbați și femei.

Haine pentru baluri, uniforme, cojoace de iarnă, coviltire, covoare, lucruri de mână, șaluri, dantele, pene, mănuși, ș. a. precum și ghetete din piele albă, etc. etc.

Aranjament modern și de specialitate!
Transformarea, curățirea și înălbirea perdelelor de dantele și a țesăturilor.

La apotecarul CORNEL N. DEMETER

în Orăștie — Szászváros (lângă bisericile evang. reform.)

se capătă următoarele preparate de mare folos:

I. Preparate medicale

folosite de cei mai vestiți profesori și medici, recunoscute de cele mai bune!

„Dolicin“. Mulți bărbați, femei și copii — cari deja să simțiau în gura morții și folosind tot felul de leacuri, nu să puteau scăpa de cumplita tuse, nădușală (asthma) și tuse sacă, cetiră în fine despre admirabilul „DOLICIN“ care are efect de minune contra tusei, răgușelei, durerii de piept, ofitei, tusei măgărești, astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei seci și folosindu-l, se vindecă! La copii și la copile contra tusei măgărești are efect admirabil! Efect asupra apetitului! Întărește corpul! Flegma o topește încât mai ușor să rupe! Ferbințele și asudatul de noapte le înceată; — mărește greutatea corpului, deci contribuie mult la însănătoșare. Prețul este 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Prav contra durerii de cap. Bun și în cazuri de influență. Prețul 1 cor.

Capsic. Reuma, ischiaș, dureri de oase, — podagra! Știut este că morburile aceste ce dureri teribile cauzează, iucăt pe lângă întrebuițarea diferitelor medicamente, partea cea mai mare a morboșilor cercetează și diferite băi, — și în multe cazuri și acelea-s, sau fără folos sau cu puțin. Chiar niște boinavi cari suferau de oase, podagră, reumatizm, răceli de cap, dinți și nervi, — precum și scrîntituri, ba chiar și de aceia cari suferau în morburi de acestea ca: reumă învechită, a cărei duere tot să mută când în mâni, când în picioare, când apoi în spate — și folosind diferite băi fără de nici un rezultat — ca probă au întrebuițat și „CASPICUL“, carele aplicându-l l-au aflat de efect admirabil, — scăpându-se de groaznicile acelea de dureri! Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Kaljodsarsaparil. Puțini oameni sunt cari în tinerețele lor să nu fi avut așa se ivesc rezultate neplăcute și periculoase, precum răgușala sifilitică, durere de oase, excese și zgrăbunțe pe față și pe corp, precum și rane sifilitice.

Foarte mulți cari suferau în boalele acestea, întrebuițând „KALJODSARSAPARILUL“ l-au aflat de efect admirabil, — scăpându-se și tămăduindu-se de aceste morburi grele! Prețul sticlei este 2 cor.

Centaurin. E de minune căți oameni sufer de durere de stomac, sgârșiri, greață, puțină sau chiar nici o poftă de mâncare, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomac, greață și vomare. Știut este cumcă stomacul are cea mai mare funcțiune la susținerea sănătății și vieții — căci dacă acesta nu e în stare să nutrească pe deplin corpul — atunci pierzând din puteri — să nimicește corpul.

Este dovedit că la astfel de boale „CENTAURINUL“ este de mare efect. „Centaurinul“ e introdus în fieștecăre familie ca leac de casă, încât la orice boală sau dureri și sgârșiri de stomac, numai decât să întrebuițeze! Prețul este 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morburi, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine sufer de inchiderea scaunului, numai decât comande „LAXBONBONS“-ul, având efect admirabil. E foarte plăcut de luat, fiind zaharicale dulci, pe care și copiii le iau bucurosi. Prețul 80 fileri.

Esență contra bătăturilor (ochi de găină). Prețul 80 fileri.

Prav contra opărtitului la noptă. Prețul 60 fileri.

Prav contra asudatului la mâni și picioare, 60 fileri.

Unsoare contra ritelor. Cu efect sigur și rapid, 1 cor. 20 fil.

Picior pentru soulament (Tripper-kankó), 1 cor. 20 fil.

Syrup de zmeură! Curat numai din suc de zmeură de pe munte, preparat cu zahăr rafinat, 1 pachet postal de 5 kilo: 7 coroane. —

II. Preparate cosmetice.

Crema de benzoe mygdale, pentru conservarea și albirea mânilor și feței, dând totodată și fineță deosebită! Delătorează tot felul de pete, bubife, pistenii (mitesser) de pe mână și față, netezește și sbărciturile. Conținut nesticăcios pentru față și mâni. Prețul 60 fileri.

Săpunul de benzoe mygdale, excelent. Preparat din materii fine și mirosuri plăcute de flori. Albește și netezește pielea! Prețul 70 fil.

Poudre-Veturien. Acopere foarte bine, încât nici nu se observă că față e pudrată. Întrebuițată cu creamul de benzoe mygdale, scutește de urmările neplăcute ale vântului și soarelui! Este în culoare albă, roză și galbenă. Prețul 1 coroană.

Veturien-Parfium. Veravioletta, cel mai fin parfium de vioarele, lăcrămioare și scumpie (iorgovan). Prețul 1 coroană 60 fil.

„Ideal“, cel mai nou parfium. Prețul 2 coroane.

„Apa de gură Cremsler“. (Albă sau roșie), delătorează durerea dinților, întărește dinții și gingiile, delătorează mirosul greu din gură! Întrebuițată cu pravul de dinți „Cremsler“ face dinții foarte frumoși! Prețul 80 fil. — Pravul de dinți „Cremsler“ face dinții albi. Prețul 70 fileri. — Perii de dinți, fine. Alegere mare.

Esență de China: contra căderii părului, cu rezultat foarte bun. Prețul 1 cor. 40 fil. — China tannopomada: pentru creșterea părului. Prețul 70 fil. — Oleu de nucă: extract de nucă oleică, pentru păstrarea părului. 1 sticlă 80 fileri.

III. Extracte

pentru a vă face singuri tot felul de beuturi răcoritoare și întăritoare, cum și rum și licuer! —

Cine voiește a-și pregăti singur beuturi bune și ieftine, ba și rum și licueruri foarte fine: întrebuițeze aceste extracte!

Îți poți face: Rachiul de drojdie. Beutură dulce de vișine. Rachiul de bucate. Borovicica. Rachiul de prune. Șlivoviță. Rum fin pentru thee.

Apoi licueruri: Allasch. De pere, cireșe. Maraschino. De vanilie!

Prețul pentru a prepara 1 litru costă 40 fil. din oricare extracte!

Pentru toate scrieți, trimițând banii înainte, ori cerând să vă vie cu ramburs (plata la scoaterea dela postă), dela

Apotecarul CORNEL N. DEMETER, Orăștie - Szászváros.

